

ÖRÖKSÉG, ARCHÍVUM ÉS REPREZENTÁCIÓ

Szerkesztette

Jakab Albert Zsolt • Vajda András

ÖRÖKSÉG, ARCHÍVUM ÉS REPRESENTÁCIÓ

Szerkesztette:
Jakab Albert Zsolt – Vajda András

Kriza János Néprajzi Társaság
Kolozsvár
2017

Jakab Albert Zsolt

Néprajzi archívumok új környezetben. Az erdélyi és moldvai magyar kultúra kutatásának és archiválásának kihívásai

Az elmúlt évtizedekben a társadalomtudományokban is felértékelődött az archívumok, digitális adatbázisok szerepe. Az elterjedt informatikai eszközöknek, technológiáknak, közösségi hálózatoknak köszönhetően megváltozott médiakörnyezettel számolhatunk. Mester Tibor az archívumoknak a mindennapok kutatásában játszott szerepét vizsgálva több megállapítást tesz: 1. az archívumok mindenütt jelen vannak, mindannyian archivátorok vagyunk, 2. a kulturális örökség fogalma kiterjesztődött a digitális tartalmakra („a kulturális örökség ma már digitális kulturális örökség”), 3. a digitális másolat az eredeti tárgy helyettesítőjévé vált (illetve „a kulturális tartalmak egy része eleve digitálisan születik”), 4. az archívumok valódi feladata a megőrzés helyett a megosztás („a megosztott tartalom számít valódi tartalomnak”) (Mester 2016: 186–190).

A Kriza János Néprajzi Társaság 1990-es alapítása óta kiemelt figyelmet szentelt a néprajzi archívumok, adatbázisok létrehozására. Az alapszabályzatban is rögzített tevékenységnek megfelelően már az 1990-es évek elején elkezdődtek az adattárépítési munkálatok. Az 1994-es székházvásárlást követően, a megfelelő raktározási felületek kialakításával megnyílt a lehetősége annak, hogy a Társaság megvalósíthassa archívumépítési céljait, lehetővé vált a szakkönyvtár és dokumentációs tár létrehozása és fejlesztése. A fizikai keret kialakítása mellett a kiépülő pályázati rendszer is segítette a Társaságot abban, hogy megtervezze, felépítse és elkezdje megvalósítani hosszú távú terveit. A Kolozsváron újraindított néprajzos képzés nyomán diákok, fiatal kutatók és szakemberek folyamatos segítségére is számíthatott az intézmény.

Fennállása óta többen, többször írtak a KJNT tevékenységeiről, az erdélyi tudomány- és kutatástörténeti összefoglalók, intézménytörténeti munkák szerves részét képezte a Társaság kezdeményezéseinek, eredményeinek a bemutatása (vö: Keszeg 1995, 2002, főleg 123–125, 127–128; Paládi-Kovács 2007: 12–13; Pozsony 2001, 2007a: 27–34, 2008, főleg 168–177, 2014; Szabó 2003; 92–96; Táncoz 2007, 2010, 2015, főleg 78–80), ezek az összefoglalók azonban nem térnek ki a KJNT archívumképző tevékenységére, csak elvétve említik a Társaság archivális dokumentumállományát. A KJNT maga is elkészített egyfajta rövid számvetést létrejöttének

20. évfordulójára (Ilyés–Jakab szerk. 2010), ugyanebből az alkalomból készült Tánzcso Vilmos helyzetértékelése és Könczei Csongor interjúja a Társaság alapítóival, vezetőivel és munkatársaival (Tánzcso 2011, Könczei 2011). Nem célom intézménytörténetet nyújtani, csak annyiban érintem ezt a kérdést, amennyiben az indokolt az archívumok létrehozásának és fejlesztésének (gyűjtés, feldolgozás, megjelenítés) bemutatásában.

A kibővült infrastrukturális lehetőségek, az archívumfejlesztési, adatbázisépítési munkák komplexitása indokolja ezt a számvetést, az intézményes gyakorlat vizsgálatát. Az adattárépítés, -fejlesztés ismertetését a hagyományos archívumokkal kezdem, majd rátérek a digitális és online elérhető adatbázisok bemutatására. Az archívumok leírásához Fejős Zoltán lazán követett útmutatóját használtam, leginkább az anyag bemutatásának hármastagolását – a gyűjtemény története, jelenlegi állapota, jövője – vettem figyelembe (vö: Fejős főszerk. 2000: 9–10, 929–930).

Hagyományos gyűjtemények

Az archívum létrejöttében szerepet játszó kutatási projektek¹ közül időrendben elsőként az 1998-ban induló, majd 2002-től intenzívvé váló *Előmunkálatok a Romániai Magyarság Néprajzához* címűt szükséges említeni. A projekt célja az alapkutatások végzése mellett a romániai magyarság kutatásához elengedhetetlen adatbázisok létrehozása, néprajzi-antropológiai bibliográfia összegyűjtése, rendszerezése, kiadásra való előkészítése. 2000–2007 között zajlott Gazda Klára, Pozsony Ferenc és Tánzcso Vilmos irányításával a *Jelenkutatás moldvai csángó falvakban* című projekt, mely a tanszék diákjainak, hazai és külföldi szakembereknek a gyűjtő- és kutatótevékenységét jelentette. 2005–2007 között, az ELTE Geolingvisztikai Műhelyével közös szervezésben futott a *Moldvai nyelvföldrajzi vizsgálatok* című program, a Bodó Csánád és Pozsony Ferenc által irányított kutatás célja a moldvai csángó-magyar falvak nyelvi állapotának kutatása, digitális rögzítése volt.

A pályázatalapú projektek mellett a BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet tanárainak és diákjainak tevékenysége, folyamatos terepmunkái számítanak az archívum legfontosabb gyarapítójának. Az ezek nyomán kitermelődő dokumentumok (gyűjtések, kéziratok, kép-, hang- és, filmfelvételek) a KJNT archívumába kerülnek.

Dokumentációs Tár

A Dokumentációs Tár a KJNT kézirat-, fénykép- és negatívgyűjteményét, illetve a hang- és filmanyagát tartalmazza.² A Társaság különféle hordozókon rögzített archívális dokumentumait gyűjteményi csoportok szerint mutatom be.

1 A KJNT projektjeiről bővebben: Ilyés–Jakab szerk. 2010: 29–35.

2 A KJNT archívumairól közölt: Ilyés 2015.

Kéziratár. A gyűjtemény létrehozását egy 1995-ös, tagtársaknak címzett felhívás is megalapozta: „A fontosabb publikációkat és meg nem jelent írásokat kérjük fénymásolatban a Társaság archívuma számára beküldeni, ahol ezek katalogizálásáról, megőrzéséről és állandó hozzáférhetőségéről gondoskodunk.” (*KJNT Értesítője* 1995/4: 2.)

A gyűjtemény gyarapítása több módon történt: 1. célzott gyűjtéssel,³ 2. projektek eredményeként, 3. adomány, illetve hagyaték útján, 4. a néprajz tanszéken születő tudományos szövegek (dolgozatok, szakdolgozatok, disszertációk) elhelyezésével.

A kéziratok (és gépiratok) a népi kultúra kutatásával kapcsolatos gyűjtések lejegyzéseit, értelmező tanulmányait jelentik. A 2649 tételt tartalmazó archívum 1996-tól folyamatosan bővül, az anyag gondozását Szikszai Mária, Czégényi Dóra, Borbély Éva, Keszeg Judit végezte, majd 2007-től Tatár Erzsébet-Tímea végzi. Az archivált kéziratokról nyilvántartás, illetve név-, hely- és tárgymutató is készült.

Kutatói hagyatékok. A kéziratár olyan neves erdélyi néprajzkutatók hagyatékát is magába foglalja, mint Kós Károly, Nagy Jenő, Székely László és Vámszer Géza.

Kós Károlytól egy darab kéziratot tartalmaz az archívum (ltsz. 1401), a különálló kézirathagyatéka pedig 6 dobozból áll. Ebből egy 6 dossziét és iratköteget tartalmazó dobozt 2000 júliusában leltároztak (ltsz. 37 KKA–42 KKA), 5 doboz leltározása, illetve a teljes anyag digitalizálása további feladat.

Nagy Jenő kézirathagyatéka 73 dossziéből áll (ltsz. 1–73). Az erdélyi és moldvai népi kultúra legtöbb területét lefedő, de leginkább a népművészet és öltözködéskultúrát reprezentáló anyagot 2000 júliusában leltározták. Van még 6, egyelőre leltározatlan dosszié (egy külön dobozban). A teljes anyag digitalizálása további feladat.

Székely László kézirathagyatéka a kutató kiadott és kiadatlan kézirateinak másolatait tartalmazza. A kéziratok eredetijei a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékének archívumában vannak elhelyezve. A Társaság tulajdonában levő anyagot Tánzos Vilmos rendezte; Nagy Cs. Zsolt és Szűcs Brigitta munkájával a teljes anyag digitalizálása elkészült.

Vámszer Géza dobozokban és gyűjtőmappákban tárolt kézirathagyatéka 161 dossziében 201 tételt tartalmaz (ltsz. 320–480).⁴ A kutató az alábbiak szerint cso-

3 A KJNT 1990-es évek elején több gyűjtőpályázatot írt ki és bonyolított le; gyűjtési útmutatókat, kérdőíveket dolgozott ki a tagtársak számára. Demény István Pál és Gazda Klára a falusi gazdálkodás (*KJNT Értesítője* 1992/1–2: 12–14) Nagy Olga a temetés (*KJNT Értesítője* 1992/1–2: 14–18) és a narratívumok (*KJNT Értesítője* 1996/3–4: 8–11), Pálfalvi Pál a kerti virágok és dísznövények (*KJNT Értesítője* 1993/1: 17–19) és a gombák (*KJNT Értesítője* 1993/1: 20–22), Zsigmond Győző a népi gombaismeret (*KJNT Értesítője* 1993/1: 22–24), Faragó József a betlehemezés (*KJNT Értesítője* 1993/2: 25–27), Pozsony Ferenc az erkölcsei értékrend (*KJNT Értesítője* 1993/2: 27–29) és a hűsvéti szentsírállítás (*KJNT Értesítője* 1993/2: 29–30), Keszeg Vilmos és Pozsony Ferenc a tavaszi népszokások (*KJNT Értesítője* 1993/2: 30–31), Balázs Lajos a temetkezési szokások (*KJNT Értesítője* 1996/3–4: 12–14) kutatásához készített kérdőívet, Kós Károly pedig a néprajzi fotózáshoz készített útmutatót (*KJNT Értesítője* 1996/3–4: 15–19).

4 A hagyatékhöz tartozik Vámszer Géza testvéröccsének, Vámszer Imrénének gyűjtőmappába rendezett egyházművészeti munkássága; címkéje: „Székely stílusú mai falusi, katolikus egyházművészeti tervrajzok: I. Templomok és felszerelésük, II. Papilakok és berendezésük, III. Temetők, sírhantok, sírkeresztek. Tervezte és rajzolta: Vámszer Imre 1936–1938.”

portosította hagyatékát, a tematikus tömböket tartalmazó dobozok és mappák címkei alapján:

- nagy dobozok:
 - (1.) Vámszer Géza megjelent könyveinek és egyéb írásainak másod-harmad sőt több példányai
 - (2.) Egyházművészet. [olvashatatlan szövegrész] 1. Udvarhelyszék. 2. Háromszék. 3. Maros-Torda. 4. Más erdélyi vidékek. 5. Általános egyházművészet.
 - (3.) Erdélyi és bánáti kastélyok-kúriák, polgári házak, középületek (Csíkmege kivételével)
 - (4.) Kolozsvár környékének/ Kalotaszeg egyházművészete
 - (5.) Csík-Gyergyó egyházművészete
 - (6.) Néprajzi adatok, fényképek
- nagyméretű mappák:
 - (7.) Adatok és fényképek Kalotaszeg községeiről. Vámszer Géza, Kvár.
 - (8.) Csíki székely festékesek, szőnyegek. Rajzok, fényképek, leírások, adatok, cikkek.
- kis dobozok:
 - (9.) Egyházi művészet. Világi művészet. Kastélyok – kúriák, polgári és középületek. [képek, jegyzetek, cédulák]
 - (10.) Szíjgyártás – nyergesség – tímárság. Háмок – lófelszerelések – nyerges. Népi kismesterségek. Női és férfi háziipar. [képek, jegyzetek, cédulák]
 - (11.) Lófelszerelések, hámfajták, bőr- és fanyerges. A szíjgyártó, nyerges, tímár és szekérgyártó mesterségről. A céhrendszer idején. A lovokról. A lófelszerése az irodalomban, stb., stb. [képek, jegyzetek, cédulák]
 - (12.) Fényképek. Népviselő, falurészes, népművészet. [képek, jegyzetek, cédulák]
 - (13.) Egyházművészet és egyéb műemlékek... [bibliográfia, cédulaanyag, jegyzetek]
 - (14.) Klisék. [képek]
 - (15.) [felirat nélküli doboz: bibliográfia, cédulaanyag, jegyzetek]

Az erdélyi, bánági és moldvai egyházművészet, népi, polgári és főúri építészeti műemlékek, népművészet, népi vallásosság, anyagi kultúra, népi mesterségek és gazdálkodás kutatásából származó kéziratok, fényképek és rajzok leltározása 1998–1999-ben készült el. Az anyag digitalizálását Bereczki Edit-Melánia és Simon Krisztián végezték 2013-ban. Az utómunkálatokban Graics Eszter, Fancsalszki Noémi, Pulszter Zsuzsanna és Szilárd Anna vettek részt.

Csángó Adattár. Külön részként létezik és folyamatosan bővül a Csángó Adattár, amely 1776 tételt tartalmaz, kéziratokat, ritka publikációkat, térképeket, egyéb dokumentumokat magyar, román, angol és német nyelven. Ezt a csángó téma kutatói máris fontos gyűjteményként tartják számon. A leginkább Hála József, Halász Péter, Pozsony Ferenc és Tánzos Vilmos által gyarapított adattár rendezését Ilyés Sándor végezte 2003–2006 között, a következő tematikai egységek alapján csoportosítva az anyagot: általános (A.1–1175), egyházi élet (B.1–102), történelem (C.1–179), gazdaság

(E.1–13), építészet (F.1–2), táplálkozás (G.1–3), öltözködés (H.1–4), népszokás (J.1–30), népköltészet (K.1–30), népzene (L.1–7), néptánc (M.1–2), néphit és népi vallásosság (N.1–18), társadalom (O.1–63), nyelvészet (P.1–74), levéltári anyag (R.1–25) és levelezés (S.1–48).

A kéziratok folyamatosan a kutatók rendelkezésére állnak. A nagy néprajzi összegzések, a tanszék tanárai által fenntartott *Néprajzi Egyetemi Jegyzetek* könyvsorozatban rendszeresen hasznosították, felhasználták a kéziratárban elhelyezett gyűjtések és tanulmányok vonatkozó adatait. A kéziratgyűjteménynek a román pap hiedelemkörével kapcsolatos szövegeit Balogh Dániel János, Kusnyír Éva és Nagy Adrienn digitalizálták; a korpusz felhasználásra került, megjelent Czégényi Dóra szerkesztésében (Czégényi s.a.r. 2014). A kéziratár romániai kollektivizálással kapcsolatos adatait Nagy Ákos mutatta be (Nagy Á. 2015). Magyar Zoltán a készülő *Erdélyi hiedelemmondák katalógusa* gyűjtött ki adatokat, folklórközléseiben folyamatosan megjelentek a Társaság tulajdonában lévő narratívumok is.

Negatív- és fényképgyűjtemény. A KJNT *negatívgyűjteménye* jelenleg 16772 darab negatívot tartalmaz (idesorolom az 1429 darab diapozitívot is). A tematikát tekintve a néprajzkutatás klasszikus területeitől (tárgykutatás, viselet-, vallás- és népszokáskutatás stb.) a recens vizsgálódások köréig (gazdaság, piackörzetek, életmód, szakrális kísérlékek stb.) terjed az állomány. A legtöbb negatív vásárlás útján került a gyűjteménybe, de értékes részét képezik a kutatói hagyatékokból származó, illetve a Társaság és a Tanszék közös kutatásai alatt előállított anyag is:

- ismeretlenek 1914–1939 közötti, üveglemezre készült fekete-fehér negatívjai (66 darab – ltsz. 11292–11347, 12764–12766, 15093–15099);
- Kós Károly 1923–1974 között készült, fekete-fehér és színes negatívjai és diapozitívjai (1561 darab – ltsz. 1–511, 513–966, 968–1052, 10945–10946, 10949–11267, 11280–11290, 12752, 12784–12823, 12857–12993, 14576);
- Gunda Béla üveglemezre készült fekete-fehér diapozitívjai (12 darab – ltsz. 11268–11279);
- Vámszer Géza 1930–1974 közötti, üveg- és celluloidlemezre készült készült fekete-fehér negatívjai (2054 darab – ltsz. 11348–11375, 11417–11444, 11457–11953, 11961–12033, 12059–12463, 12465–12751, 12753–12763, 14577–15091, 15100–15180, 15184–15257, 15260–15314);
- Seiwarth László 1931–1937 közötti, üveg- és celluloidlemezre készült fekete-fehér negatívjai (61 darab – ltsz. 11376–11416, 11445–11456, 11954–11960, 15092);
- Szabó Tamás 1953–2002 között készült fekete-fehér negatívjai (6616 darab – ltsz. 512, 967, 1358–1360, 5237–10944, 11291, 15315–16216);
- Cseh Gusztáv 1960-as években készült fekete-fehér negatívjai (25 darab – ltsz. 12034–12058);
- Nagy Jenő 1970–1981 között készült fekete-fehér és színes negatívjai és diapozitívjai (12 darab – ltsz. 16217–16228);
- Vas Géza 1972–2009 között készült színes negatívjai és diapozitívjai (580 darab – ltsz. 13325–13432, 16301–16772);

- Péterfy László 1978–1991 között készült színes diapozitívjai (1067 darab – ltsz. 4172–5236, 10947–10948);
- a KJNT kutatóinak, a BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszéke tanárainak és diákjainak, valamint külföldi kutatóknak 1999–2005 között Erdélyben végzett terepkutatásainak színes negatívjai (458 darab – ltsz. 3740–3742, 12767–12783, 12994–13016, 13020–13161, 13181–13193, 13287–13302, 13500–13519, 13525–13572, 13574–13594, 13696–13725, 14013–14031, 14048–14059, 14091–14117, 14199–14219, 14497–14516, 14523–14548);
- a KJNT kutatóinak, a BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszéke tanárainak és diákjainak, valamint külföldi kutatóknak 2001–2005 között a moldvai csángóknál végzett terepkutatásai során készített színes negatívjai és diapozitívjai (3990 darab – ltsz. 1075–1357, 1361–3739, 3743–4171, 13162–13180, 13194–13281, 13303–13324, 13433–13477, 13484–13499, 13520–13524, 13631–13695, 13759–13912, 13914–14012, 14032–14047, 14060–14090, 14118–14198, 14220–14471, 14517–14522);
- a KJNT 2003–2008 közötti rendezvényeivel kapcsolatos színes negatívak (211 darab – ltsz. 1053–1074, 13017–13019, 13282–13286, 13478–13483, 13595–13630, 13726–13758, 14485–14496, 14551–14575, 16229–16279, 16283–16300).

A negatívak hordozóit tekintve 6x9 cm-es, 9x12 cm-es, 10x15 és 13x18 cm-es üveglemezre 287 felvétel, 5,5x4 cm-es, 5,5x4,5 cm-es, 5,5x5,5 cm-es, 6x4,5 cm-es, 6x6 cm-es és 6x9 cm-es középformátumú celluloidlemezre 8603 felvétel, 35 mm-es kisformátumú celluloidlemezre pedig 7852 felvétel készült. Van még 30 darab egyéb méretű negatív is. Az állományból 6411 darab színes és 10361 darab fekete-fehér.

A negatívgyűjtemény leltározásának szempontjai: a leltári szám, a felvétel tárgya, részletes leírása, mérete (cm-ben), színmódja (színes vagy fekete-fehér), hordozója (üveglemez vagy celluloidlemez), származásának helye (helység és megye – magyarul és románul), készítésének időpontja, készítője, a leltározó neve és a leltározás időpontja. A katalógizálást Gál Tünde, Ilyés Sándor, Jakab Albert Zsolt és Tatár Erzsébet-Tímea végezte 2005–2009-ben. Ugyanakkor általánosan elmondható, hogy tartalmilag részletesebb leírásra van szükség.

A Nagy Jenő, Kós Károly és Vámszer Géza negatívjai (és fényképei) a hagyatékaik kéziratkötegeinek megfelelő helyein voltak. Ezek a speciális tárolási igényük miatt kerültek az önálló gyűjteménybe.

Az üveg- és celluloidnegatívak savmentes papírcsomagolást kaptak, méretarányos borítékban vagy HAMA gyűjtőalbumban, a diapozitívak pedig műanyagfóliás albumban találhatóak.

A fényképgyűjtemény tulajdonképpen a negatívgyűjteménynek feleltethető meg, a negatívak leltári számai alapján történt a fényképek azonosítása is. A leíró kartonok a következő szempontokat követik: leltári szám, helység, település, időpont, a kép tárgya és részletes leírása, a negatív adatai, a beszerzés körülményei, a szerző neve, a vásárló/gyűjtő neve. A beazonosított Kós-képanyag leltározása 1996 után készült, diákok bevonásával. A leíró kartonok mindegyikére egy-egy 6x9 cm-es né-

zőkép is került (Itsz. 1–511, 513–966, 968–1052), ugyanakkor elkészült a Kós-anyag cédulázott hely- és tárgymutatója is. A fent említett csángóföldi kutatásból származó teljes képanyag leltározását és a leíró kartonok elkészítését Ilyés Sándor végezte el 2002-ben (Itsz. 1053–3927). A beazonosított Vámszer-képanyag leltározását Jakab Albert Zsolt végezte 2007-ben. A többi Kós- és Vámszer-fénykép katalogizálása, azonosítása, a negatívállománynak való megfeleltetése további feladat. (Így a fénykép-gyűjteménnyel kapcsolatban pontos számadat nem adható.) A fényképek esetében is általánosan elmondható, hogy tartalmilag részletesebb leírásra van szükség.

A fényképek savmentes borítékban, dobozokban vannak elhelyezve.

A fénykép- és negatívgyűjteményt folyamatosan kiállítások használják.⁵ Állandó illusztrációs forrás a különböző néprajzi tanulmányokban, tematikus összehangoltakban,⁶ tankönyvekben, illetve a Társaság által kiadott egyetemi jegyzetekben. A szakemberek az anyagot térítésmentesen (a könyvtárt gyarapító tiszteletpéldányért cserébe) használhatják munkáikhoz.

Hangtár. A moldvai jelenkutatás során készült hangfelvételek teszik ki a hangtár jelentős részét. A 2001 júliusában zajló gyűjtőút során 120 hangkazettányi anyag halmozódott fel. Adatok településenként: Bahána (A.5), Belcseszku (G.4), Bogdánfalva (G.1–3, G.5), Csík (N.8), Forrófalva (E.1, E.5, E.7, M.1–3, M.6–9), Kelgyest (K.1), Klézse (C.1–3, C.5, P.3–4), Külsőrekecsin (N.1–7), Lábnyik (P.3), Lészped (O.1–12), Lujzikalagor (B.1–16), Magyarfalva (H.1–7, H.9, P.1–2), Nagypatak (E.1–2, E.4–6, M.2–3), Pokolpatak (D.8), Pusztina (I.1–2, I.4–6), Somoska (D.5, D.7, D.9), Szabófalva (J.1–5), Szitás (A.1–3), Trunk (L.1–4, M.3–5, M.9–11), Újfalva (A.4–5). A hanganyag katalogizálása és digitalizálása további feladat.

A hangtár másik jelentős része a 2005–2007 közötti moldvai nyelvföldrajzi kutatás eredménye, amely digitális felvevőkészülékekkel történt, így tárolásuk is elektronikusan, DVD-ken (51 darab) történik. Adatok településenként (zárójelben az archivált DVD-lemezek mennyiségével): Bahána (3), Bogdánfalva (2), Csík (1), Csügés (3), Dormánfalva (1), Forrófalva (3), Frumósza (4), Gajdár (2), Gorzafalva (3), Gyoszény (3), Ketris (1), Klézse (2), Külsőrekecsin (1), Lészped (2), Nagypatak (3), Onyest (2), Somoska (2), Pakura (3), Pokolpatak (1), Pusztina (4), Szabófalva (2), Szalánc (3), Szászút (4), Szitás (3), Szőlőhegy (4), Trunk (2), Újfalva (4), Vizánta (3), azonosítatlan (7).⁷ (Ezt az anyagot elhelyeztük az ELTE Geolingvisztikai Műhelyének digitális archívumában is.)

5 Legutóbb pl. a Néprajzi Múzeum *Erdélyen innen – Alföldön túl. A Fekete-Körös völgye a századfordulón* című kiállítására (2013) kölcsönzött a KJNT anyagot.

6 Minden publikáció felsorolására nincs mód. Péterfy László homokkő-sírkövekkel kapcsolatos képanyagának egy részét tartalmazza a szerző kiadványa (Péterfy 2005), illetve Kinda István munkái (Kinda 2016a és 2016b). A KJNT gyűjteményéből legutóbb a Nagy Olga posztumusz monográfiájában (Nagy O. 2016), illetve Balassa M. Iván székelykapus kötetében (Balassa 2016) közöltek képeket.

7 A kutatásban résztvevők névsora: Bálint Katalin, Dénes Ida, Fazakas Orsolya, Fülöp Orsolya, György Imola, Hajdó Hajnal Réka, Kovács Krisztina, Kovács Réka, Máthé Judit, Miklós Réka, Molnár Izolda, Molnár Noémi, Papp Izabella, Peti Botond, Pusztai Emese, Román Márta, Salló Szilárd, Sipos Klára, Szikszai Katalin, Szász Erzsébet, Vajda Szabolcs, Vass Melánia, Verbitchi Éva.

A felsoroltak mellett a hangtár a Tanszék tanárainak és diákjainak, illetve a KJNT kutatóinak vegyes, ezidáig leltározatlan gyűjtéseit is tartalmazza.

A hangtár tartalmaz egy 140 CD-lemezből álló zenegyűjteményt is.

Filmtár. A saját készítésű felvételek, illetve a különböző filmes intézményektől kapott néprajzi jellegű munkák képezik a gyűjteményt. Utóbbiaknál kiemelendő a Dunatáj Alapítvány adománya. 102 VHS-kazettát, illetve ezek digitalizálásával együtt 120 DVD-hordozót tartalmaz a filmtár. Ugyanitt tárolódik a mini DV-kazettákra, illetve az eleve elektronikus formában készült állomány is, melynek számbavétele, rendezése további feladat.

Szakkönyvtár

A Társaság társadalomtudományi könyvtárát a magyar néprajz és európai etnológia alapküldő munkái mellett a kulturális és szociálanropológiai, szociológiai, történettudományi és nyelvészeti munkák, illetve csekélyebb részben a helytörténeti és szépirodalmi művek teszik ki.

Az állomány gyarapítása adományok, vásárlás, illetve kiadványcsere útján történik. A könyvtár rendkívül értékes részét teszik ki a neves erdélyi néprajzkutatók hagyatécai: Kós Károly (1996), Nagy Jenő (1996), Nagy Olga (2004), Szentimrei Judit (2004) és Faragó József (2006) hagyatécai, amelyek ezáltal a szélesebb olvasóközönség részére is hozzáférhetővé váltak. Célzott támogatások nyomán több ízben vásárolt a Társaság hiánycikknek számító néprajzi, antropológiai, szociológiai és történeti alapküldő munkákat. A kiadványcserék során a Társaság más fontos kiadók – elsősorban a társadalom- és humántudományi szakmai intézetek – kiadványaihoz jut hozzá. Ez az eljárás segít a recens periodika- és könyvállományt beszerezni.

A szakkönyvtár 10331 kötetet és 190 szakmai folyóirat 3070 lapszámát tartalmazza.

A könyvtári katalógus 2007-től elérhető a Társaság honlapján is (<http://www.kjnt.ro/konyvtari-katalogus>), itt a könyvtári tétel legfontosabb adataira (szerzőre/szerkesztőre, címre, kiadóra, kiadási helyre, illetve könyvtári jelzetre) van általános keresési lehetőség. Az online katalógus fél évente frissül.

Bibliográfiai adatbázis építés

A KJNT alapítását követően hozzálátott az erdélyi és moldvai népi kultúra kutatása során kitermelődött könyvészeti eredmények adatolásához, illetve személyi bibliográfiák összegyűjtéséhez, összeállításához.⁸

8 Az erdélyi néprajzi bibliográfiai munkálatokról átfogóan: Tánzos 2015: 83–85.

Személyi bibliográfiák. 1995-ben a kutatói bibliográfiák megjelentetése érdekében a Társaság felhívás útján kérte tagjait, hogy „ki-ki állítsa össze néprajzi tárgyú, közleményeinek teljes, a megjelenés adatait pontosan tartalmazó jegyzékét” (*KJNT Értesítője* 1995/4: 2.). A kezdeti cél a összmagyar néprajzos nyilvánosságban való részvétel, a magyar kutatásokhoz való felzárkózás volt: „A személyes bibliográfiákat a tagok nevének alfabetikus sorrendjében folyamatosan közölni fogjuk az értesítőben, ilymódon is megpróbálva segíteni a Magyarországon készülő néprajzi bibliográfiák összeállítását.” (*KJNT Értesítője* 1996/1–2: 3.) A szerzők által beküldött könyvészetek mellett, nevesebb alkalmakra, a szakmai élet pályák ünneplésére vagy a lezárult kutatói pályák értékelésére elkészültek egyes kutatók személyi bibliográfiái is. A megjelent bibliográfiák időrendben: Asztalos Enikő, Balázs Lajos, Balázs Dénes, Boldizsár Zeyk Imre, Bura László, Dánielisz Endre (*KJNT Értesítője* 1996/3–4.), Barabás László, Borbély Gábor, P. Daczó Árpád Lukács, Fazekas Lóránd, Gub Jenő, Imreh István, István Lajos, Kardalus János, Major Miklós, Márton Béla, Nagy Olga (*KJNT Értesítője* 1997/3–4.), Molnár István (Pozsony 1997a: 39–40), Nagy Jenő (Pozsony 1997b: 36–38, 2010a: 362–370), Faragó József (*KJNT Értesítője* 1998/3–4.), Gazda Klára (Tötszegi összeáll. 2005), Kallós Zoltán (Jakab összeáll. 2006), Szentimrei Judit (Jakab–Szabó összeáll. 2006), Incze László (Jakab–Pozsony összeáll. 2007a), Vámszer Géza (Pozsony 2010b: 355–358), Pozsony Ferenc (Jakab összeáll. 2015).

Tematikus vagy tájegységi, illetve átfogó bibliográfiák. A nagyobb összegzések első darabjaként Váczy Leona bibliográfus 1998-ban, posztumusz kiadott munkáját kell említeni. Az 1919–1944 közötti romániai néprajzi bibliográfiát (Váczy összeáll. 1998) követő első tájegységi könyvészet,⁹ a Kalotaszeg bibliográfiája (Keszeg–Pozsony szerk. 2000 és 2001)¹⁰ már az *Előmunkálatok...* projekt részeként jelenhetett meg. 2002-ben adták ki az *Erdélyi Múzeum* néprajzi írásainak 1916–1917-ig tartó (annotált) bibliográfiáját (Szilágyi összeáll. 2002). A Háromszék bibliográfiája először 2003-ban jelent meg (Jakab összeáll. 2003, bővített kiadása: Jakab–Kinda összeáll. 2012). Projektalapú, többéves munkálatok eredményeként jelent meg 2006-ban a moldvai csángók bibliográfiája (Ilyés összeáll. 2006).¹¹ 2007-ben már nyilvánosan hozzáférhetővé vált a *Romániai magyar néprajzi bibliográfia* (bemutatását lásd alább); részben ennek, illetve a kéziratgyűjtemény katalógusa alapján készült a hiedelemkutatás-bibliográfia (Czégényi összeáll. 2012). A tematikus összegzések közül ide sorolhatók még: az erdélyi cigányság kutatásának könyvé-

9 Sajnálatos módon Kós Károlynak a Társaság tulajdonában lévő 370 tételt tartalmazó *A romániai magyar néprajz bibliográfiája, 1944–1972*, és egyéb kéziratok formában lévő néprajzi bibliográfiái nem jelentek meg.

10 Az anyaggyűjtéshez hozzájárult: Ercsei Judit, Fülemlé Ágnes, Hála József, Murádin László, Péntek János, Váczy Leona és Vasas Samu.

11 Az anyaggyűjtéshez hozzájárult: Meinolf Arens, Agnieszka Barszczewska, Chris Davis, Marius Diaconescu, Hála József, Halász Péter, Jakab Albert Zsolt, Lajos Veronika, K. Lengyel Zsolt, Lőrinczi Marinella, Papp József András, Pávai István, Pozsony Ferenc, Táncczos Vilmos, Tompa Ferenc, Udvardy Frigyes és Vincze Gábor.

szete (Jakab–Pozsony összeáll. 2007b), az életpályák és élettörténetek bibliográfiája (Jakab–Keszeg összeáll. 2007), illetve az erdélyi vallási néprajzi kutatások irodalma (Tánczos V. 2010: 54–116).¹²

Digitalizációs Műhely

A Kriza János Néprajzi Társaság korán felismerte egy digitalizációs központ létrehozásának szükségességét, amelyet éppen a különféle gyűjteményeket tartalmazó archívum létrehozásával alapozott meg. Az archivális dokumentumállomány elektronikus feldolgozása, az ehhez szükséges technikai felszerelések beszerzése és üzembe helyezése az 1990-es évek végétől vált lehetővé, így ekkortól a materiális hordozókon található anyagok mellett az archívum ezeknek digitális változatával is folyamatosan bővült.

Az intenzív digitalizálási munkálatok 2005-ben kezdődtek. 2006-ban elkészült a KJNT honlapja, ezzel megteremtődött az online adatbázisok számára a saját internetes felület. A Társaság a digitális és online archívumok kialakítása és fejlesztése érdekében 2006-ban elindította *Az erdélyi és moldvai magyar néprajzi örökség digitális megjelenítése* címet viselő nagyszabású projektet, melynek irányítását Pozsony Ferenc, majd Jakab Albert Zsolt és Vajda András végezték.¹³

A gyűjtemények digitalizálása nagy felbontást is lehetővé tevő szkennerekkel történt. A negatívak esetében a normálfilmeket 2400 dpi, a középformátumú celluloidot és üveglapokat 1200 dpi felbontással, a színes és fekete-fehéreket egyaránt 24 bites (true color) színmélységgel szkennelték, majd .tif-kiterjesztésben mentették el, így lehetővé válik akár A3-as méretben is a későbbi jó minőségű képnymtatás. A kéziratok szkennelése 600 dpi felbontással történt, ezt is 24 bites (true color) színmélységgel szkennelték, illetve .tif-kiterjesztésben mentették el.

Amint már jeleztem, a kézirátállományból eddig a Székely László- és a Vámszer Géza-hagyaték digitalizálása van készen. A KJNT műhelyében készült el 2010–2011-ben a Csángó Néprajzi Múzeum fényképgyűjteményének, illetve 2011–2013-ban – Lázár Tamás és Nagy Ákos munkájával – a Pozsony Ferenc 15942 tételből álló saját negatívállományának a katalogizálása és digitalizálása. Az anyag interneten való megjelentetése további feladat.

A digitalizált anyagokat több példányban DVD-lemezeken, illetve külső merevlemezeken vannak tárolva.

Itt kell megemlíteni az eleve digitális formában létrehozott archívumokat is. 2001 júliusában a *Jelenkutatás...* projekt keretében Pozsony Ferenc és Tánczos Vilmos

12 Nem említem a MNAI oktatói által összeállított, egy-egy kutatási területet lefedő, az egyetemi jegyzetekben (2017-ig nyolc kötet jelent meg) megjelentetett reprezentatív könyvészeteket.

13 A KJNT archiválási, illetve digitalizálási projektjeinek támogatói: Határon Túli Magyarok Hivatala (2003–2006), Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma (2006–2007), Illyés Közalapítvány (2007), Szülőföld Alap (2007–2008), Magyar Tudományos Akadémia (2007–2016), Nemzeti Kulturális Alap (2013), Communitas Alapítvány (2014–2015), Bethlen Gábor Alap (2014–2016).

irányított moldvai csángó folklórgyűjtés narratívumai (*Moldvai csángó legendárium*) 654 oldalt tesznek ki. A hangkazettákra gyűjtött anyagot a gyűjtésben résztvevő diákok¹⁴ írták át (a lejegyzések kéziratai 1401 gyűjtési cédulát jelentenek), a munkafolyamatot Tánczos Vilmos és Ilyés Sándor felügyelték, illetve ez utóbbi gépelte be a tulajdonképpeni vallásos narratívumokat, adatokat. A 2007-ig 920 narratívumból álló anyag feldolgozása és megjelentetése még várat magára.¹⁵ (Időközben Tánczos Vilmos folytatta a megkezdett gyűjtőtevékenység irányítását.)

Keszeg Vilmos és diákjai Erdélyben végzett narratológiai, a népi írásbeliség és az írásszokások feltárását célzó kutatásainak egyik eredménye a népi kéziratok digitalizálása.¹⁶ A 2009–2011-es intenzív kutatási és archiválási munkálatok óta is óta folyamatosan gazdagítják az archívumot. A kéziratok mindegyikéről elektronikus leíró kárton készült, ennek szempontjai: a kézirat megnevezése, a kézirat leírása, a kutató neve és elérhetőségei, a kézirat archívumi adatai, a kézirat átírása/másolata (amennyiben elkészült), a kézirat digitalizálásának és archiválásának éve. A szkennelt kézirat szövegek (levelezés, emlékirat, helytörténeti monográfia, számadáskönyvek, emlékverses füzetek, receptes füzetek, imagyűjtemények), nyomtatványok (gyászjelentő, emléklap, plakátok) jelenleg kb. 8500 elektronikus oldalt/fájlt tesznek ki.¹⁷

A 2014–2015 között Keszeg Vilmos által irányított *Aranyösszei értékfeltáró kutatás* eredményeit a Társaságnál is letétbe helyezték. A kutatók a régió kulturális és gazdasági hagyományainak feltárására a gasztronómiai hagyományok, a hagyományos foglalkozások, a lakáskultúra és a szokások leírására és értelmezésére vállalkoztak.¹⁸ Az örökségkutatás eredményeként 9 településen 15 órányi videófelvétel, 50 órányi interjú (ennek lejegyzése közel 1000 oldalt tesz ki, ehhez kapcsolódik a feldolgozott szöveganyag regionális szójegyzéke, valamint az interjúkban említett településnevek mutatója is), 500 fénykép (és leírása) készült el, emellett 2 kéziratot füzet (31+80 oldal terjedelemben) szkennelése is megtörtént. (A kutatás összegzése a mintegy 500 oldalnyi beszámoló.)

14 A kutatásban résztvevők névsora (zárójelben a legendáriumban szereplő narratívumok jelzetével): Bálint Sarolta (364–409), Bende Szende (435–492), Blos-Jáni Melinda (885–920), Bóka Petronella (806–860), Chici Aliz (243–269, 281–296), Csere Magda (355), Csibi Margit (330–354, 356–363), Duma Dániel (861–884), Haszmann Orsolya (430–434), Ilyés Sándor (1–211), Jakab Ágnes (297–317), Kinda István (543–606), Kocsis Mónika, Lőrinczi Kinga (239–241), Miklós Zoltán (1–211), Mosonyi Katalin (355), Pajzos Orsolya (243–283, 285, 287–296), Papp Éva (657–805), Peti Lehel (493–542), Rácz Judit (806–860), Sánta István (430–434), Sebestyén Emese (657–805), Simon Boglárka (885–920), Szabó Csilla (410–429), Szabó Márta (211–238), Szabó Róbert (607–656), Szócs Levente (607–656), Vajda András (410–429), Vetési Júlia (318–329).

15 Ezidáig egy szöveggyűjtemény szemelgetett a narratívumokból (Keszeg–Peti–Pócs szerk.), illetve Peti Lehel használta fel az anyagot doktori disszertációjához (Peti 2012).

16 A kéziratok gyűjtését és digitalizálását végezték: Bajkó Árpád, Csergő Melinda, Egyed Anna-Ildikó, Gatti Beáta Anna, Keszeg Vilmos, Nagy Melinda, Nagy Réka, Ozsváth Imola, Szócs Levente, Varga József-Csaba.

17 A népi írásbeliség kézirat anyagából számtalan szakdolgozat, tanulmány, forráskiadvány és doktori disszertáció készült. Ennek a kutatómunkának az eredményeit az *Emberek és kontextusok* sorozat, illetve a *Kriza Könyvek* sorozat tették láthatóvá.

18 A kutatásban résztvevők névsora: Bajka Orsolya, Bakos Áron, Dávid Alpár, Egei Helga, Ferenczi Szilárd, Fodorné Szilágyi Brigitta, Fodor Attila, Nagy Kinga, Péter Erzsébet, Szőke Renáta, Takács Enikő, Tamási Anikó, Zsoldos Botond.

Online adatbázisok – a néprajzi örökség digitális megjelenítése

1987-ben jelent meg a *Néphagyományok új környezetben* című tanulmánykötet (Bíró–Gagy–Péntek szerk. 1987), mely egy új szemlélet jegyében tekintet a néphagyományra, a népi kultúra kortárs kultúrában élő elemeire. A néphagyományok „idegen” környezetben való megragadására/értelmezésére Bíró Zoltán négy területet emelt ki: tudományos, reprezentációs, mindennapi és művészi folklorizmus (vö: Bíró 1987: 33–44). Amennyiben ezt elfogadjuk, akkor a kultúra, a néprajzi jelenségek és reprezentációk online felületeken, interneten való megjelenítése, a népi kultúra reprezentációi az új médiákban: néphagyományok egészen új környezetben.

A néprajzi archívumok digitalizációja tehát egy újabb paradigmaváltást jelent. Ennek eljárása ugyanis nem szűkíthető le a materiális (hagyományos) gyűjtemények pusztá digitális leképezésére. A digitalizálás ugyanis „sokkal inkább a kultúra tárgyiasult formáinak megőrzésére irányuló komplex folyamatokat jelöli”, melyek közé tartozik az új gyűjtemények létrehozása, régiek újszerű feldolgozása, illetve azok (online) megjelenítése (vö: Mester 2016: 187). Ennek a paradigmának elkövetkezve a KJNT-nek bevallott célja, hogy a hagyományos archívumot ne csak egyszerűen leképezze, megjelenítse, visszatükrözze digitális formában, hanem az új média és eszközkészlet adta lehetőségekkel élve az adatokat értelmezett formában tegye közzé, illetve teremtsen meg a lehetőségét annak, hogy az archívumhasználat, gyűjteményekhez való hozzáférés során olyan lehetőségek, eljárások és koncepciók segítsék a felhasználókat, amelyek a hagyományos archívumok estében egyáltalán nem, vagy csak nagyon nehezen voltak kivitelezhetőek. Ebben a felfogásban a digitális (online) archívum nem csak a tárolás helye és formája, hanem – és ez az, ami fontosabb – a közlés, a sokrétű és hasznos információtovábbítás helye és felülete is egyben. Vajda András szerint „a néphagyományoknak a világhálón való megjelenítése (a digitalizálás és a megosztás) a hagyományörzés és az örökségesítés egyik formája”, ezzel a szerző az *informatív* (közlő) és a *depozitív* (megőrző) funkció mellett a *performatív* funkciót is kihangsúlyozza (Vajda 2016b: 48).

Az archívumok online megjelenítése tehát nemcsak internetes tárolást, hanem értelmezést jelent, értelmezett adatnyerést tesz lehetővé. Ennek a koncepciónak rendelődtől alá az adatbázisok keresőrendszerének a kialakítása, az indexálás, illetve a kereszthivatkozások és a szűrési lehetőségek esetenkénti megoldása. A továbbiakban a KJNT online adatbázisait (1. kép) a felhasználó szemszögéből mutatom be, az adatok információkként való felhasználásának eljárásait ismertetem.

Fotóarchívum (Krizsa János Néprajzi Társaság Képtára) (2008)

A projekt szakmai irányítója: Jakab Albert Zsolt és Pozsony Ferenc.

Digitalizálás: Jakab Albert Zsolt.¹⁹

Elérhetőség: <http://www.kjnt.ro/fotoarchivum>

A 2008-ban elindított adatbázis a KJNT digitalizált negatívgyűjteményét tartalmazza. Az internetes megjelenítés során a katalogizált gyűjtemény minden adata hasznosítva lett. A felület bal oszlopában az 1910-es évektől kezdve évtizedenkénti csoportosításban, egy-egy kattintással elérhető az állomány. Ugyanígy megtalálható az anyag megyék szerinti csoportosítása is. Az oldal minden frissítéskor véletlenszerűen egy-egy évtized, illetve egy-egy megye állományából nyújt válogatott listázást. A megjelenített bélyegképek alatt a negatív tárgyának megnevezése, a származási helye (település és megye magyarul és románul), illetve a készítés éve szerepel. Az oldal tetején a megfelelő linke kattintva listázhatók a legnézettebb, illetve az ajánlott képek is. Ugyanitt van lehetőség egyszerű keresésre, a bal oldalon pedig részletes keresésre is. Ez utóbbi esetében a keresett szó beírása mellett lehetőség van készítő, színmód, a készítés éve, helysége és megyéje szerinti szűkítésre is. (2. kép)

A bélyegképre kattintva kis méretű, de előadásokhoz kiválóan használható nézőkép (450 px szélességben) jelenik meg. A kép alatti sávban a negatív jellemzői (méret, színmód), származási helye (település és megye magyarul és románul), a készítő neve, illetve a KJNT negatívgyűjteményére utaló jelzete szerepelnek. A leírás alatt van kialakítva a képeslapküldő rendszer is: lehetőség van mailcímmel rendelkező címzettnek, üzenettel ellátott elektronikus levélben elküldeni a kiválasztott képet.

A moldvai csángók bibliográfiája (2008)

Összeállította: Ilyés Sándor.²⁰

Elérhetőség: <http://www.kjnt.ro/csangobibliografia>

Az adatbázis a könyvként megjelent bibliográfia (Ilyés összeáll. 2006) tételeit tartalmazza. A könyvészet 1541-től (az első Moldvával kapcsolatos leírástól) 2006-ig felleli a legfontosabb hazai és külföldi tudományos publikációk adatait, ugyanakkor a moldvai csángók életmódjával, kultúrájával, érdekvédelmével kapcsolatban megjelent sajtóanyag nagy részét is tartalmazza. A legfontosabb feldolgozott periodikák címei külön fülszövegben találhatóak.

Az anyag év- és névmutató (szerző és szerkesztő alapján), illetve szakbeosztás szerint listázható. Az évmutató linkként működő évszámokat jelent, ezekre kattintva az adott év szakirodalmi termése listázódik. A névmutatónál előbb az adott betűválasztásával jeleníthető meg a szerzői vagy szerkesztői névsor, majd ez után a kattintással kiválasztott szerző minden munkája listázódik. A szakbeosztás 16 kategóriát

19 Támogatók: Magyar Tudományos Akadémia, Határon Túli Magyarok Hivatala, Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Szülőföld Alap.

20 A gyűjtő- és szerkesztőmunkát a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és az MTA Arany János Közalapítványa támogatta.

és számtalan alkategóriát jelentő, linkként működő struktúrát jelent. Az adott kategóriaválasztás során ABC-rendben listázott tételsorok jelennek meg. Ezek mellett lehetőség van általános keresésre, illetve év szerinti szűkítésre is. (3. kép)

Az 5376 tétel mindegyike tartalmazza a legfontosabb bibliográfiai adatokat: szerző/szerkesztő neve, tanulmány címe, belefoglaló mű (kötet, periodika) címe és adatai, kiadó, kiadás helye, kiadás éve, oldalszámok.

Romániai magyar néprajzi bibliográfia (2008)

Összeállította: Jakab Albert Zsolt.²¹

Elérhetőség: <http://www.kjnt.ro/neprajzibibliografia>

A 2002-től épülő *Romániai magyar néprajzi bibliográfia* tartalmazza a KJNT által kiadott személyi, tájegységi és általános bibliográfiák tételeit is. Ahogy egy interjúban számot adtunk róla ez több is, kevesebb is, mint amit a megnevezése valójában takar: *romániai*, mert tartalmazza az erdélyi anyag mellett a bánági, partiumi, bukovinai, moldvai, a román országrészek kutatási eredményeit is, de a szerzők egyrésze külföldi; *magyar*, mert a magyarság kutatásának adatait öleli fel, de tartalmazza a szász, örmény, zsidó, cigány stb. etnikummal kapcsolatos – magyar, román, német, angol nyelvű – tételeket is; *néprajzi*, mert főleg ennek a tudományterületnek a szakkiadványaiból építkezik a bibliográfia, de kitekintéssel van a társadalomtudományok (szociológia, kulturális antropológia, a történettudományok és a társadalomföldrajz) eredményeire is.

A 2008-ban elindított adatbázis 1653-tól (az első munka Apáczai Csere János enciklopédiája) 2007-ig tartalmaz adatokat: hazai és külföldi alapmunkákat, monográfiákat, kötetekben és szakfolyóiratokban megjelent publikációkat. Az adatbázist bemutató fülszöveg listázza a feldolgozott periodikák címeit és az áttekintett évfolyamokat.

A bibliográfiában jelenleg 15039 tétel szerepel. A mutatók szerkezete, a keresőrendszer és működése megegyezik a csángó bibliográfiánál bemutatott formával. A szakbeosztás szintén 16 kategóriába és részletesen strukturált alkategóriákba sorolja a tételeket. Az általános, regionális és elméleti munkákat, illetve a közléseket minden résztémán belül külön csoportosítja a bibliográfia, a linkeként működő tematikai megnevezésekre kattintva listázhatók az adatbázis vonatkozó tételei. (4. kép)

Mindkét nagy online bibliográfiáról elmondható, hogy további bővítést igényelne, az elindításuk óta eltelt évtized gazdag szakirodalmi tételeit be kellene vezetni az adatbázisokba.

21 A gyűjtő- és szerkesztőmunkát a Magyar Tudományos Akadémia és a Szülőföld Alap támogatta.

Romániai Magyar Lexikon néprajzi szócikkei (2010–2011)

A lexikon-projekt szakmai vezetője: Bárdi Nándor.

A néprajzi anyag szerkesztője: Jakab Albert Zsolt.

Elérhetőségek: <http://lexikon.adatbank.ro/?link=tematikus>; <http://enciclopediavirtuala.ro/?link=articoletematice>

Az Adatbank oldalán, a Romániai Magyar Lexikon *Művelődéstörténet (Articole tematiche)* tematikában megjelenített néprajzi szócikkeinek elkészítése tulajdonképpen a Társaság és a Tanszék közös vállalkozása volt 2010–2011 között. Az oldalt a Transindex hírportál és a Jakabffy Elemér Alapítvány működtetik. A 85 magyarul és románul is feltöltött szócikk az erdélyi népi kultúra kutatásának területeit, történetét, terminológiáját és jelenségeit, a kutatói életpályákat és az adatközlők (népi specialisták) életútjait és tevékenységét, illetve tette mindenki számára elérhetővé. A szócikkek a kifejtett téma komplexitásától függően rövidebb vagy hosszabb terjedelemben készültek, a kifejtett témához szakbibliográfiát is társítottak a szerzők. A szemléltetést a felhasznált fényképek, a tematikai kapcsolódásokat a kulcsszavak (címkék) segítik.

A lexikon hátránya a mi szempontunkból – amellet, hogy nem a KJNT felületén található az anyag –, hogy a bevallottan nagy tematikai szórásra tervezett adatbázisban a néprajzi szócikkek megtalálása körülményes. Az anyag távolról sem reprezentatív, bővítést, folytatást igényelne.

Balladatar (2013)

A projekt²² felelős vezetője: Pozsony Ferenc.

A projekt szakmai irányítója és a digitalizálás vezetője: Jakab Albert Zsolt.

Főmunkatárs: Nagy Ákos. Munkatársak: Balogh Dániel János, Kusnyír Éva, Kürtösi Enikő, Lakos Zsuzsanna Julianna, Nagy Adrienn, Pajor Katalin, Pulszter Zsuzsanna és Simon Krisztián.

Partner: Jakabffy Elemér Alapítvány, Kriterion Könyvkiadó.

Elérhetőség: <http://www.kjnt.ro/balladatar>

Kriza János 1863-ban megjelentetett gyűjteménye 150. évfordulójára két nagy vállalással készült a Társaság: egyrészt a magyar néprajztudomány másfél százados adósságot törlesztve kiadja a *Vadrózsák* II. kötetét (Kriza 2013), másrészt létrehozza az erdélyi és moldvai magyar balladák online tárárt (vö: Pozsony 2016).

A 2013-ban elindított balladatar az erdélyi és moldvai gyűjtéseket tartalmazza, jelenleg 797 ballada érhető el.

Az adatbázis főoldalán található a feltöltött anyag jelenleg 9 típus és 70 altípus szerinti csoportosítása. Ezek linkként is működnek, kattintásra listázhatók a balladatar vonatkozó adatai. Az érdeklődők tájékozódását számos keresési lehetőség segíti. A mutatók alapján a balladák címe, a gyűjtés éve és helye (település vagy tájegy-

22 A projekt címe: *Az erdélyi és moldvai magyar balladatar összeállítása és megjelentetése (4330/0059)*. Támogató: Nemzeti Kulturális Alap.

ség/megye), a gyűjtő személye alapján listázhatók a balladák. Emellett az általános kereső is használható. (5. kép) A balladák adatlapjain bővített szempontrendszer is található: a ballada típusa, altípusa és címe alatt megjelennek a gyűjtésre és közlésre vonatkozó adatok (gyűjtő neve, gyűjtés helye, gyűjtés ideje, közlő – publikáló – neve, közlés ideje és bibliográfiai adatai). A ballada dallama (kottája) alatt a ballada szövege, végül a balladával kapcsolatos gyűjtői vagy szerkesztői megjegyzések és szakirodalmi hivatkozások következnek. (6. kép) A feltöltött balladagyűjtemények bibliográfiai adatai és a hivatkozások feloldásai külön linken érhetők el.

A balladatár folyamatos bővítés, feltöltés alatt áll. Egy 2016–2017-es projekt²³ keretében elkészül a balladatár szerkezetének, illetve a népballadák tipológiájának további finomítása, ugyanakkor a balladák megjegyzés-rovatainak szakirodalmi hivatkozásai is egységesített rendszerbe fognak kerülni.

Múzeumtár (Néprajzi Múzeumok Tára) (2014)

A projekt szakmai irányítója: Jakab Albert Zsolt és Vajda András.²⁴

A digitalizálás vezetője: Jakab Albert Zsolt.

Munkatársak: Bakos Áron és Nagy Ákos.

Elérhetőség: <http://www.kjnt.ro/muzeumtar>

A KJNT több ízben szervezett konferenciát a tájházak, vidéki múzeumgyűjtemények fejlesztésének témakörében.²⁵ Az erdélyi múzeumok néprajzi gyűjteményeit és a tájházakat Pozsony Ferenc vette számba (Pozsony 2004, 2006, 2007b).

2012 és 2013 között a Társaság a Magyarországi Tájházak Szövetségével közösen 34 erdélyi tájház és néprajzi gyűjtemény leírását készítette el és ezeket 2013-ban ki önálló kiadványként ki is adta (Bereczki szerk. 2013). Vajda András a Maros megyei tájházak és néprajzi gyűjtemények kataszterét készítette el (35 település 43 gyűjteményét adatolta – Vajda 2013a, 2013b). Ezt a projektet folytatta a KJNT, amikor 2014-ben elindította a múzeumtárat.

A főoldalon mutatókat, linkként működő kategóriarendszert, illetve egy véletlenszerűen megjelenő adatlapot talál az érdeklődő. A mutatók használatával az intézmények neve, az alapításuk éve és a múzeum helye (megye és település) alapján lehet keresni. Az ugyanitt található névmutató az alapító személy vagy intézmény neve alapján teszi lehetővé a listázást.

Az adatbázisban szereplő intézményt és gyűjteményt 8 kategóriába sorolták: 1. tájház, 2. tájmúzeum, 3. céhtörténeti múzeum, 4. emlékház, 5. helytörténeti múzeum, 6. néprajzi múzeum, 7. néprajzi szoba, 8. néprajzi gyűjtemény. A rendszerezés-

²³ *Az erdélyi és moldvai magyar balladatár bővítése és fejlesztése.* Domus csoportos pályázat. Szakmai irányító: Pozsony Ferenc.

²⁴ Támogató: Bethlen Gábor Alap.

²⁵ A négy konferencia (1997, 1999, 2004, 2013) közül kettőnek az előadásai jelentek meg: Pozsony–Borbély szerk. 1997 és 1999.

ról, a kategóriák definiálásról a fülszövegben (<http://www.kjnt.ro/muzeumtar/a-muzeumtarrol>) található leírás.²⁶

Az adatlap a következő adatokat és információkat tartalmazza: az intézmény besorolása, helye (megye és település), az intézmény megnevezése, az alapítás éve, az alapító neve, a tulajdonos és/vagy a működtető személy vagy intézmény neve, a nyitva tartással kapcsolatos információk, a kapcsolattartás adatai (cím, telefon/fax, email, a kapcsolattartó neve és elérhetőségei, honlap). Az intézmény bemutatása szöveges leírást (benne a múzeum programjaival, szolgáltatásaival) és képanyagot (lapozható albumot) jelent. Az adatgyűjtés évét és a bővebb irodalom hivatkozásait (feloldásai a fülszövegben) is feltüntették az adatlap alján. (7. kép)

Az adatbázis jelenleg 48 adatlapot tartalmaz, a gyűjtemények listája folyamatosan bővül. A bemutatás, tájékoztatás mellett ezeknek az intézményeknek a hálózatosodását, ernyőszerzetbe való tömörítését is fontos lenne megvalósítani.²⁷

Értéktár (Erdélyi Értékek Tára) (2015)

A projekt szakmai irányítója: Jakab Albert Zsolt és Vajda András.

A digitalizálás vezetője: Jakab Albert Zsolt.

Munkatárs: Nagy Ákos.

Elérhetőség: <http://www.kjnt.ro/ertektar>

A magyar Országgyűlés 2012-ben megalkotta azt a törvényt, amely a magyarság értékeinek összegyűjtéséről, az értékek ápolásáról, védelmezéséről és támogatásáról, illetve értéktárakba szervezéséről rendelkezik.²⁸ A Földművelésügyi Minisztérium Erdélyben a Kriza János Néprajzi Társaságot bízta meg az értékfeltáró és értékmegőrző mozgalom beindításával, szakmai felügyeletével és az Erdélyi Értéktár létrehozásával. A 2015-ben zajló projekt során szakmai konferenciákat,²⁹ módszertani képzéseket és a mozgalmat és a törvényi háttérét ismertető bemutatókat és kiállításokat szervezett Erdélyben és Moldvában.³⁰

Az Erdélyi Értéktár-projekt³¹ eredményeként jött létre az Erdélyi Értékek Tára adatbázis is. A felületről érhető el mozgalom monitorizálására létrehozott oldal (<http://www.kjnt.ro/ertektar/esemenyek>) (9. kép), illetve innen tölthetők le a törvény szövege, az értékek felterjesztésének információs anyagai és a javaslatételhez szükséges úrlapok is. Maga az Értéktár az Erdélyi Magyar Értéktár Bizottság által elfogadott értékeket archiválja. Három mutató segíti a böngészést: az értékmutató az érték megnevezése és címkézése alapján, az értéktár-mutató a megyei, települési,

26 Vajda András tipológiáját kifejtve lásd: Vajda 2016c.

27 A tájházak közpolitikai, kultúrpolitikai fontosságáról: Pozsony 2013 és Vajda 2016c.

28 Lásd a magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvényt, valamint ennek módosítását, a 2015. évi LXXX. törvényt. (Elérhetőség: <http://www.kjnt.ro/ertektar/hungarikum-torveny>)

29 A konferenciák előadásaiából készült kötet: Jakab–Vajda szerk. 2016.

30 A projektről Kedves Anett és Vajda András is beszámolt: Kedves 2015; Vajda 2016a, 2016b: 42–45.

31 *Érték, ami összetart. A külföldi értéktár és értékgyűjtő mozgalom megszervezése és népszerűsítése Erdélyben.* Támogatók: Földművelésügyi Minisztérium, Bethlen Gábor Alap.

tájégségi vagy Erdély-szintű értéktárak alapján, a településmutató pedig a kiválasztott település alapján listázza az adatsorokat. A mutatók alatt található az anyag – törvény által előírt – csoportosításának linkeként is működő 8 kategóriája: 1. agrár- és élelmiszergazdaság, 2. ipari és műszaki megoldások, 3. természeti környezet, 4. egészség és életmód, 5. kulturális örökség, 6. turizmus és vendéglátás, 7. épített környezet, 8. sport.

A kategóriarendszer alatt véletlenszerűen jelenik meg egy-egy adatlap. Az adatlap a javaslattevéli úrlap legtöbb elemét tartalmazza: a besorolást (kategória, értéktár), az érték megnevezését és fellelhetőségének helyét (megye és település alapján), a javaslatot benyújtó intézmény és/vagy személy nevét, az érték hivatalos honlapját, az érték leírását és az értéktárba-vétel indoklását, az értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listáját/linkjeit (bibliográfia, honlap, multimédiás forrás). Az értékekről közölt képek lapozható album formájában, a film- és hanganyagok pedig beágyazott, lejátszható formában jelennek meg az adatlapon. (8. kép)

Az Értéktár jelenleg 105 elfogadott érték (ebből 45 kiemelt nemzeti érték) leírását tartalmazza. Az adatbázis bővítése periodikusan történik, az EMÉB által elfogadott és nyilvántartásba vett értékek közzétételét jelenti.

Szövegtár (Kiadói és kutatói adatbázis) (2016)

A projekt³² szakmai irányítója: Jakab Albert Zsolt és Vajda András.

A digitalizálás vezetője: Jakab Albert Zsolt és Nagy Ákos.

Elérhetőség: <http://www.kjnt.ro/szovegtar>

2016-ban kezdődött a KJNT által kiadott könyvek digitális feldolgozása és online adatbázisban való megjelenítése. A kiadónak 2007 óta létezik oldala (<http://www.kjnt.ro/kiado>), ahova a könyvek legfontosabb adatai felkerültek, azonban a most feltöltés alatt álló adatbázis ettől – és más ismert szövegtáráktól is – lényegesen különbözik.

Az adatbázis maga kettős szempontot követ: egyrészt a kiadói termékek értelmezett adatolását és anyagát nyújtani, másrészt a szerzők kutatói adatlapjait is megjeleníteni. A szövegtár öt mutatót tartalmaz: a szövegek indexálása nyomán létrejövő tárgymutatót, helymutatót (település, megye, tájegység), a kiadás évét megjelenítő mutatót, névmutatót (szerző, szerkesztő), illetve a kiadás nyelve szerinti mutatót. A mutatók címkéire kattintva az adatbázis az adott téma összes tételét listázza. (12. kép) Általános kereső és részletes kereső (év, szerző és hely szerinti szűkítésben) segíti még a tételek listázását.

A főoldalon a KJNT könyvsorozatai (Évkönyv, Értesítő, Kriza Könyvek, Kriza Könyvtár, Néprajzi Egyetemi Jegyzetek, sorozatba nem illesztett kiadványok) képezik a linkként is működő kategóriákat, az alkategóriákat pedig a szintén kattintható könyvcímek képezik. (10. kép) Adott könyvcímre kattintva jelenik meg a kötet adatlapja: ez tartalmazza a könyv bibliográfiai adatait (cím, sorozat, sorozatszám,

32 Támogatók: Bethlen Gábor Alap, Magyar Tudományos Akadémia.

szerző(k) és/vagy szerkesztő(k) neve, kiadó neve, a kiadás helye és ideje, ISBN-szám), a tárgy- és helymutató vonatkozó címkéit, a szöveg műfaját. A kötet borítója alatt található a tartalomjegyzék is: a kötet a címre kattintva teljes terjedelmében, vagy a tanulmánycímekre kattintva fejezetenként is olvasható, illetve letölthető. (11. kép)

A kutatói adatlap a főoldalon található névmutatóból, vagy a kiválasztott könyv adatlapján lévő szerzői/szerkesztői felsorolásból, a linkekre kattintva érhető el. Ez az adatlap a szerző fényképét, életrajzi adatait (szöveges formában az adatlapon és/vagy külső hivatkozásként az Adatbank, Wikipédia, személyes honlapok stb. vonatkozó oldalaira mutatva), publikációs jegyzékét (külső hivatkozásként az AcademiaEdu, Adatbank, ResearchGate, MTMT, személyes honlapok vonatkozó oldalaira mutatva), illetve a szövegtári találatokat tartalmazza. A szövegtári találatok listázása szerzőség és szerkesztői tevékenység szerint elkülönítve történik. (13. kép) A megjelenített tanulmány- és kötetcímek kattintásra a belefoglaló mű adatlapjára vezetnek.

Az adatbázis folyamatos fejlesztés és feltöltés alatt áll.

Összegzés helyett

A tanulmány a KJNT archívumainak leírására, az archivális dokumentumállomány digitális feldolgozásának, illetve az online adatbázisok kialakításának és működésének bemutatására vállalkozott. Nem teljes, nem végleges számvetés ez, inkább az első kísérlet a KJNT ezirányú tevékenységének a bemutatására. Azért volt szükség erre az összegzésre, mert úgy véljük, fordulóponthoz ért a Társaság digitalizálási projektje. Egyre erőteljesebb az a törekvés, hogy a megkezdett munkálatokat egységes mederbe terelődjenek:

1. Az egyes gyűjtemények leírása mellett esetenként a további munkálatok szükségességéről már volt szó. Általános feladatként a hagyományos archívumok további rendezését, a megnövekedett anyag számára a raktározási felület kialakítását kell említeni.
2. Szükséges a további digitalizálási, az adatbázisépítési munkák folytatása. Ez egyrészt a hagyományos (papíralapú) adatbázisok teljeskörű digitalizálását jelenti. Másrészt kiemelt feladat a további online archívumok létrehozása: pl. az értékes kutatói hagyatékokat tartalmazó kéziratgyűjtemények megjelenítése vagy a Népi Iratok Tára létrehozása.
3. Fontos lenne a már meglévő, különálló online archívumok egységes keresőrendszerének kiépítése, közös keresőfelületének kialakítása, mely lehetővé tenné, hogy a hasonló szempontok szerint indexált adatbázisok keresett eleme közös platformon jelenjen meg.

Ez a mi munkánk; és nem is kevés.

Szakirodalom és források

Balassa M. Iván

2016 *Székelykapuk régen és ma*. Szerkesztette Szócsné Gazda Enikő. Székely Nemzeti Múzeum, Sepsiszentgyörgy.

Bereczki Ibolya (szerk.)

2013 *Erdélyi tájházak és néprajzi gyűjtemények*. Magyarországi Tájházak Szövetsége – Kriza János Néprajzi Társaság, Noszvaj.

Bíró Zoltán

1987 Egy új szempont esélyei. In: Bíró Zoltán – Gagy József – Péntek János (szerk.): *Néphagyományok új környezetben. Tanulmányok a folklorizmus köréből*. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 26–48.

Bíró Zoltán – Gagy József – Péntek János (szerk.)

1987 *Néphagyományok új környezetben. Tanulmányok a folklorizmus köréből*. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest.

Czégényi Dóra (összeáll.)

2012 A romániai magyar hiedelmek kutatása. Válogatott bibliográfia. In: Keszeg Vilmos (s.a.r.): *Rontók, gyógyítók, áldozatok. Történetek és élettörténetek*. (Emberek és kontextusok, 8.) Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 301–372.

Czégényi Dóra (s.a.r.)

2014 *A mágikus erejű román pap. Szerepek és helyzetek*. (Emberek és kontextusok, 11.) Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár.

Fejős Zoltán (főszerk.)

2000 *A Néprajzi Múzeum gyűjteményei*. Néprajzi Múzeum, Budapest.

Ilyés Sándor

2015 A Kriza János Néprajzi Társaság. *Magyar házak Romániában 2. A Művelődés melléklete*. (3) 11–13.

Ilyés Sándor (összeáll.)

2006 *A moldvai csángók bibliográfiája*. Szerkesztette Ilyés Sándor, Pozsony Ferenc és Tánzos Vilmos. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár.

Ilyés Sándor – Jakab Albert Zsolt (szerk.)

2010 *20 éves a Kriza János Néprajzi Társaság*. (A Kriza János Néprajzi Társaság Értesítője XV/1–2.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár.

Jakab Albert Zsolt (összeáll.)

2003 *Háromszék néprajzi és honismereti bibliográfiája (1844–2002)*. Szerkesztette Pozsony Ferenc. (A Kriza János Néprajzi Társaság Értesítője XIII/1–2.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár.

2006 Kallós Zoltán bibliográfiája. In: Ilyés Sándor – Jakab Albert Zsolt (szerk.): *Kallós Zoltán 80 éves.* (A Kriza János Néprajzi Társaság Értesítője XIV/1–2.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 9–30.

2015 Pozsony Ferenc bibliográfiája. In: Jakab Albert Zsolt – Kinda István (szerk.): *Aranykapu. Tanulmányok Pozsony Ferenc tiszteletére.* Kriza János Néprajzi Társaság – Szabadtéri Néprajzi Múzeum – Székely Nemzeti Múzeum, Kolozsvár, 17–33.

Jakab Albert Zsolt – Keszeg Vilmos (összeáll.)

2007 *Életpályák, élettörténetek. Válogatott bibliográfia.* In: *Jakab Albert Zsolt – Keszeg Anna – Keszeg Vilmos (szerk.): Emberek, életpályák, élettörténetek.* (Kriza Könyvek, 30.) BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék – Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 199–232.

Jakab Albert Zsolt – Kinda István (összeáll.)

2012 *Háromszék honismereti bibliográfiája (1844–2012).* (Székelyföld települései, I.) Háromszék Vármegye Kiadó, Sepsiszentgyörgy.

Jakab Albert Zsolt – Pozsony Ferenc (összeáll.)

2007a Incze László válogatott irodalomjegyzéke. *Acta Siculica* 2007. 769–770.

2007b Az erdélyi cigányság kutatása. Válogatott bibliográfia. In: Ilyés Sándor – Pozsony Ferenc (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Lokalizációk, határok, találkozások. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről.* Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 203–234.

Jakab Albert Zsolt – Szabó Zsolt (összeáll.)

2006 *Szentimrei Judit bibliográfiája.* In: Gazda Klára – Tötszegi Tekla (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 14. Tanulmányok Szentimrei Judit 85. születésnapjára.* Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 11–30.

Jakab Albert Zsolt – Vajda András (szerk.)

2016 *Érték és közösség. A hagyomány és az örökség szerepe a változó lokális gazdaságokban.* (Kriza Könyvek, 39.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár.

Kedves Anett

2015 Erdélyi Értéktár – érték, ami összetart. *Művelődés* LXVIII. (9) 30–31.

Keszeg Vilmos

1995 A romániai magyar folklórkutatás öt évtizede (1944–1994). *Erdélyi Múzeum* LVII. (3–4) 99–111.

2002 A romániai magyar néprajzkutatás egy évtizede. In: Tánzos Vilmos – Tőkés Gyöngyvér (szerk.): *Tizenkét év. Összefoglaló tanulmányok az erdélyi magyar tudományos kutatások 1990–2001 közötti eredményeiről.* I. Scientia, Kolozsvár, 119–170.

Keszeg Vilmos – Peti Lehel – Pócs Éva (szerk.)

2009 *Álmok és látomások a 20–21. századból. Szöveggyűjtemény.* I. (Fontes Ethnologiae Hungaricae, VI.) L'Harmattan – PTE Néprajz-Kulturális Antropológia Tanszék, Budapest–Pécs.

Keszeg Vilmos – Pozsony Ferenc (szerk.)

2000 *Kalotaszeg bibliográfiája*. (A Kriza János Néprajzi Társaság Értesítője X/1–2.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár.

2001 *Kalotaszeg bibliográfiája*. (Kriza Könyvek, 9.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár.

Kinda István

2016a Kőfaragók, sírkövek, jelképek Havadtőn. *Ethnographia* 127. (1) 24–51.

2016b *Homokkőbe faragott múlt. Havadtő régi sírkövei*. Székely Nemzeti Múzeum – Pro Havadtő Egyesület, Sepsiszentgyörgy.

Könczei Csongor

2011 Húszéves a Kriza János Néprajzi Társaság. (Kérdezett Könczei Csongor.) *Korunk* XXII. (3) 3–16.

Kriza János

2013 *Vadrózsák II. Erdélyi néphagyományok*. Kriza János és gyűjtői körének szét-szórt hagyatékát összegyűjtötte, szerkesztette, bevezető tanulmánnyal és jegyzetekkel közzéteszi Olosz Katalin. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár.

Mester Tibor

2016 Az archiválás újfajta lehetőségei. A közösségi archívumok szerepe a kultúratudományban. In: Bódi Jenő – Maksa Gyula – Sziójártó Zsolt (szerk.): *Újratöltve. Médiakutatás és mindennapi élet*. (Kommunikáció- és Kultúratudományi Tanulmányok.) Gondolat Kiadó – PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, Budapest–Pécs, 185–199.

Nagy Ákos

2015 A romániai kollektivizálással kapcsolatos adatok a Kriza János Néprajzi Társaság kéziratárában. In: Bakos Áron – Keszeg Vilmos (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 23. Néprajzkutatók, kutatások, reprezentációk*. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 377–393.

Nagy Olga

2016 *Hagyományőrző népi kultúra. Társadalomnéprajzi vizsgálat Széken*. Szerkesztette Keszeg Vilmos. Exit Kiadó – Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár.

Paládi-Kovács Attila

2007 Erdély és a Partium néprajzi kutatásáról. In: Cseri Miklós – Füzes Endre (szerk.): *Ház és Ember. A Szabadtéri Néprajzi Múzeum Évkönyve 20*. Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre, 11–20.

Péterfy László

2005 *Marosszék régi sírkövei*. Szerkesztette Vajda András. Mentor Kiadó, Marosvásárhely.

Peti Lehel

2012 *A moldvai csángók népi vallásosságának imagisztikus rítusai*. Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár.

Pozsony Ferenc

1997a Dr. Molnár István 1910–1997. *A Kriza János Néprajzi Társaság Értesítője* VII. (3–4) 38–40.

1997b Nagy Jenő 1916–1996. *A Kriza János Néprajzi Társaság Értesítője* VII. (3–4) 35–38.

2001 A kolozsvári Kriza János Néprajzi Társaság oktatási és tudományos eredményei. In: Somai József (szerk.): *III. Civil Fórum 2001. A tudás mint társadalmi erőforrás*. Alapítvány az Erdélyi Magyar Civil Szervezetekért, Kolozsvár, 321–322.

2004 Néprajzi gyűjtemények az erdélyi múzeumokban. *Magyar Múzeumok* X. (1) 25–27.

2006 Magyar néprajzi gyűjtemények az erdélyi múzeumokban. In: Selmeczi Kovács Attila (szerk.): *Lélek és élet. Ünnepi kötet S. Lackovits Emőke tiszteletére*. Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság, Veszprém, 176–187.

2007a Az erdélyi magyar társadalom kutatásának eredményei. In: Cseri Miklós – Fűzes Endre (szerk.): *Ház és Ember. A Szabadtéri Néprajzi Múzeum Évkönyve 20*. Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre, 21–44.

2007b Tájházak Erdélyben. *Acta Siculica* 2007. 551–556.

2008 Az erdélyi magyar társadalom kutatásának eredményei. In: Jakab Albert Zsolt – Keszeg Vilmos – Szabó Á. Töhötöm (szerk.) *Kultúrákutatók és értelmezések*. (Kriza Könyvek, 32.) BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék – Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 157–222.

2010a Nagy Jenő (1916–1996). In: Czégényi Dóra – Keszeg Vilmos – Pozsony Ferenc (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 18. Oktatás, kutatás, intézmények Kolozsvárt*. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 359–370.

2010b Vámszer Géza (1916–1996). In: Czégényi Dóra – Keszeg Vilmos – Pozsony Ferenc (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 18. Oktatás, kutatás, intézmények Kolozsvárt*. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 351–358.

2013 Erdélyi magyar tájházak a változó kultúrpolitikák sodrában. In: Bereczki Ibo-lya (szerk.): *Erdélyi tájházak és néprajzi gyűjtemények*. Magyarországi Tájházak Szövetsége – Kriza János Néprajzi Társaság, Noszvaj, 6–13.

2014 A székely társadalom kutatása. In: Keszeg Vilmos – Szász István Szilárd – Zsigmond Júlia (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 22. Néprajzi intézmények, kutatások, életpályák Kolozsvárt*. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 41–93.

2016 Az erdélyi és a moldvai népballadák tára. In: Jakab Albert Zsolt – Vajda András (szerk.): *Érték és közösség. A hagyomány és az örökség szerepe a változó lokális regiszterekben*. (Kriza Könyvek, 39.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 131–148.

Pozsony Ferenc – Borbély Éva (szerk.)

1997 *Tájházak, vidéki múzeumgyűjtemények fejlesztésének lehetőségei*. (A Kriza János Néprajzi Társaság Értesítője VII/1–2.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár.

1999 *Tájházak fejlesztésének lehetőségei Erdélyben.* (A Kriza János Néprajzi Társaság Értesítője IX/3–4.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár.

Szabó Á. Töhötöm

2003 A magyar nyelvű néprajzi felsőoktatás, kutatás és muzeológia Romániában. *Néprajzi Látóhatár* XII. (1–2) 83–114.

Szilágyi Enikő Hajnalka

2002 *Az Erdélyi Múzeum folyóirat néprajzi írásainak annotált bibliográfiája.* (A Kriza János Néprajzi Társaság Értesítője XII/1–2.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár.

Tánczos Vilmos

2007 Magyar vallási néprajzi kutatások Erdélyben. (Tudománytörténeti összefoglaló és könyvészet.) In: Cseri Miklós – Füzes Endre (szerk.): *Ház és Ember. A Szabadtéri Néprajzi Múzeum Évkönyve 20.* Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre, 79–119.

2010 Magyar vallási néprajzi kutatások Erdélyben (tudománytörténeti összefoglaló és könyvészet). In: Czégényi Dóra – Keszeg Vilmos – Pozsony Ferenc (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 18. Oktatás, kutatás, intézmények Kolozsvárt.* Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 13–116.

2011 A Kriza János Néprajzi Társaság múltjáról, jelenéről, jövőjéről. *Korunk* XXII. (3) 17–20.

2015 A romániai magyar néprajzkutatás tizenkét éve (2002–2013). In: Péntek János – Salat Levente – Szikszai Mária (szerk.): *Magyar tudományosság Romániában 2002–2013 között.* II. Ábel Kiadó, Kolozsvár, 69–175.

Tötszegi Tekla (összeáll.)

2005 Gazda Klára írásainak bibliográfiája. In: Keszeg Vilmos – Tötszegi Tekla (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 13. Tanulmányok Gazda Klára 60. születésnapjára.* Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 7–14.

Váczy Leona (összeáll.)

1998 *Romániai magyar néprajzi könyvészet 1919–1944.* (A Kriza János Néprajzi Társaság Értesítője VIII/1–2.) Szerkesztette Borbély Éva és Pozsony Ferenc. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár.

Vajda András

2013a *Tájházak, falumúzeumok és néprajzi gyűjtemények Maros megyében. Örökségünk* VII. (4) 20–23.

2013b A Maros megyei tájházak, falumúzeumok és néprajzi gyűjtemények jelenkori használata. In: Jakab Albert Zsolt – Ilyés Sándor (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 21. Kulturális gyakorlat és reprezentáció.* Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 249–282.

- 2015a A népi kultúra használatának módjai és kontextusai a világhálón. In: Jakab Albert Zsolt – Kinda István (szerk.): *Aranykapu. Tanulmányok Pozsony Ferenc tiszteletére*. Kriza János Néprajzi Társaság – Szentendrei Néprajzi Múzeum – Székely Nemzeti Múzeum, Kolozsvár, 173–188.
- 2015b Népi kultúra a világhálón. Használat, kontextus, funkció. *Replika*. (90–91/1–2) 187–211.
- 2016a Értéktár: hagyomány, használat és kontextus. *Művelődés* LXIX. (5) 28–31.
- 2016b Hagyomány, örökség, érték. A hagyomány használatának változó kontextusai. In: Jakab Albert Zsolt – Vajda András (szerk.): *Érték és közösség. A hagyomány és az örökség szerepe a változó lokális regiszterekben*. (Kriza Könyvek, 39.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 21–58.
- 2016c Vitaindító a tájházakról. *Transindex*. április 27. Elérhetőség: <http://welemony.transindex.ro/?cikk=25920>

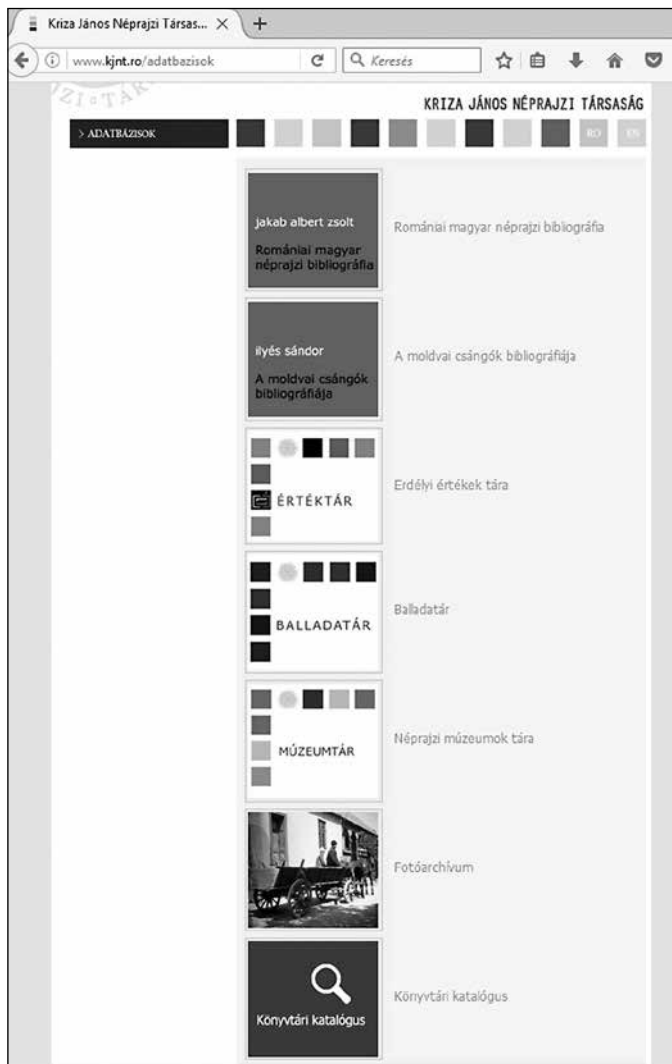
Arhive etnografice în noi contexte. Provocările cercetării și arhivării culturii maghiare din Transilvania și Moldova

În ultimele decenii arhivele și bazele de date digitale și-au dobândit un rol tot mai important și în științele sociale. Datorită răspândirii instrumentelor, tehnologiilor informatice și a rețelelor de socializare avem de-a face cu noi contexte media. Astfel că digitizarea arhivelor etnografice reprezintă o nouă schimbare a paradigelor. Procedeu în sine nu se poate rezuma la simpla transpunere digitală a colecțiilor (tradiționale) materiale. Apariția online a bazelor de date înseamnă deja o interpretare, oferă posibilitatea dobândirii interpretative a datelor. Această prezentare include descrierea arhivelor tradiționale ale Asociației Etnografice Kriza János, la fel ca și a bazelor de date online, care au rezultat din activitățile de digitizare.

Ethnographic Archives in Newest Contexts. Challenges of the Research and Archiving of Transylvanian and Moldavian Hungarian Culture

In the last few decades archives and digital databases have become more and more important in social sciences. Due to the spread of informational tools and technologies, of social networks, we have to deal with a changing media context. Therefore the digitization of ethnographic archives means another change of paradigm. This procedure cannot be restricted to the simple digital transmutation of (traditional) material collections. The online appearance of archives means interpretation, it makes possible to extract interpreted data. This presentation includes the description of the traditional archives of Kriza János Ethnographic Society, but also of the online databases, a result of the digitization projects.

Képek

1. A KJNT honlapjának Adatbázisok oldala

Kriza János Néprajzi Társaság képtára

legnézettebbek ajánljuk keres ok

Kiemelt képek

részletes keresés

- '10-es évek (6)
- '20-as évek (75)
- '30-as évek (262)
- '40-es évek (236)
- '50-es évek (1132)
- '60-as évek (2441)
- '70-es évek (2492)
- '80-as évek (2251)
- '90-es évek (1810)
- 2000-napjainkig (5008)

Arad (5)

Bánó (Bacău) (2708)

Beszterce-Naszód (Bistrița-Năsăud) (158)

Bihar (Bihor) (262)

Brassó (Braşov) (491)

Fehér (Alba) (827)

Gorj (5)

Harghita (Harghita) (1650)

Hunedoara (Hunedoara) (196)

Kolozsvár (Cluj-Napoca) (2324)

Konstanca (Constanţa) (28)

Kovácsma (Covasna) (472)

Krassó-Szeben (Craşova-Severin) (21)

Maros (Mureş) (1491)

Máramaros (Maramureş) (241)

Szatmár (Satu Mare) (117)

Szeben (Sibiu) (400)

Szilágy (Bihor) (474)

Tulcea (74)

Vilcea (48)

Vrancea (70)

'40-es évek

viszár
Bánó (Bacău)
Bánó (Bacău)
1940–1952

kerekeskút
Váramas (Almaşu)
Szilágy (Bihor)
1940

lakóház
Bogdánfalva (Valea)
Severin
Bánó (Bacău)
1940–1952

hálo
Létező (Létező)
Bánó (Bacău)
1940

épület
Kolozsvár (Cluj-Napoca)
Kolozsvár (Cluj)
1942

lakóház gémeskúttal
Bogdánfalva (Valea)
Severin
Bánó (Bacău)
1940–1952

csillag
Középe (Căpâna)
Bánó (Bacău)
1940

kereszt
Bogdánfalva (Valea)
Severin
Bánó (Bacău)
1940–1952

Maros (Mureş) megye

szikra, unit. temető
Babos (Băci) Maros (Mureş)
1200

szikra, unit. temető
Szentpéter (Sânteni) Maros (Mureş)
1204

szikra, ref. temető
Nyárácszentimre (Eremeni) Maros (Mureş)
1200

szikra, ref. temető
Kiskér (Căpâna) Maros (Mureş)
1207

szikra, kat., ref. temető
Szentmaronás (Troja) Maros (Mureş)
1207, 1207

szikra, ref. temető
Maczban (Pânet) Maros (Mureş)
1204

szikra, ref. temető
Balasár (Băşu) Maros (Mureş)
1200

orgona
Sodrás (Sânteni) Maros (Mureş)
1204

Partnerek:

- BSTE Magyar Néprajz és Antropológia Társaság, Kolozsvár
- Szociális Néprajz Múzeum, Szendrő
- Csángó Múzeum, Zabolca

Támogatók:

- Magyar Tudományos Akadémia
- Magyar Turizmusért Központ
- Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
- Szociális Állam

Méret: 1200x800

2. A Fotóarchívum főoldala

Kriza János Néprajzi Társas... X +

www.kjnt.ro/csangobibliografia

ilyés sándor

A moldvai csángók bibliográfiája

biografikák

A moldvai csángók bibliográfiája

1541 1588 1680 1681 1682 1683 1718 1719 1723 1724 1728 1759 1743 1743 1754 1757

1771 1774 1776 1778 1781 1782 1783 1789 1796 1804 1806 1806 1811 1815 1829

1828 1829 1830 1830 1840 1841 1842 1844 1845 1846 1846 1851 1852 1853 1854

1855 1856 1857 1858 1859 1860 1861 1862 1863 1864 1865 1866 1867 1868 1869

1870 1872 1873 1874 1875 1876 1877 1878 1879 1880 1881 1882 1883 1884 1885

1888 1889 1890 1890 1891 1892 1893 1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900

1901 1902 1903 1904 1905 1906 1907 1908 1909 1910 1911 1912 1913 1914 1915

1916 1917 1918 1919 1920 1921 1922 1923 1924 1925 1926 1927 1928 1929 1930

1931 1932 1932 1934 1935 1936 1937 1938 1939 1940 1941 1942 1943 1944 1944

1946 1947 1948 1949 1950 1951 1952 1953 1954 1955 1956 1957 1958 1959 1960

1961 1962 1963 1964 1965 1966 1967 1968 1969 1970 1971 1972 1973 1974 1975

1976 1977 1978 1979 1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990

1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005

2006

rejtett

szűkítés

keresés

1541

2006

eszeveletlen vannak

alkönyvtárolom

könyvjelzők

ÁRPÁD NÉPRAJZI TÁRSASÁG

ERDÉLYI NÉPRAJZ

JAKABTY ILIENÉ ALAPÍTVÁNY

ERDÉLYI NÉPRAJZ

transzindex a napos oldal

trafó

Tematikus jelzetek

- A. ÁLTALÁNOS MŰVEK
 - A.1. Bibliográfák
 - A.2. Tudománytörténet
 - A.3. Általános írások
 - A.4. Népszerűség
 - A.4.1. Történeti munkák
 - A.4.2. Publicistika
 - A.5. Újírások
 - A.6. Raporok
 - A.6.1. Kötetek
 - A.6.2. Általános írások
 - A.6.3. Egyéni sorsok
 - A.6.4. Moldvai tapasztalatok
 - A.6.5. Interjúk, tanácskozások
 - A.7. Kötélet, politika
 - A.7.1. Magyar sajtó
 - A.7.2. Román sajtó
 - A.8. Művelődési élet
 - A.9. Oktatás, iskola
 - A.9.1. Történeti írások
 - A.9.2. Oktatásügy
 - A.9.3. Publicistika
 - A.10. Műszerek, gyűjtemények, kiállítások
 - A.11. Személyiségek
 - A.11.1. Domokos Pál Péter
 - A.11.2. Gegő Elek
 - A.11.3. Kallós Zoltán
 - A.11.4. Lakatos Demeter
 - A.11.5. Lukó Gábor
 - A.11.6. Mikos László
 - A.11.7. Petés Ince János
 - A.11.8. Zöld Péter
 - A.11.9. Mások
 - A.12. Szépirodalom
- B. EGYHÁZ, EGYHÁZI ÉLET
 - B.1. Források

kapcsolódó

- bibliográfákat
- periodikák
- szerkesztők, gyűjtők
- tematikus jelzetek

további repertóriumok

- Ellenék repertórium 1918-1924
- Erdélyi Fiatalok repertórium 1930-1940
- Erdélyi Helikon repertórium 1928-1944
- Erdélyi Irodalmi Szemle repertórium 1924-1929
- Erdélyi Iskola repertórium
- Erdélyi Lapok repertórium 1908-1913
- Erdélyi Múzeum repertórium (1874-1917, 1930-1937)
- Erdélyi Múzeum repertórium 1938-1947
- Erdélyi Tudósító repertórium 1932-1943
- Független Újság repertórium 1934-1940
- Hírel repertórium 1935-1944
- Ifjú Erdély repertórium (1927-1932; 1939-1940)
- Korunk repertórium 1926-1940
- Korunk repertórium 1957-1989
- Korunk repertórium 1990-2000
- Látó repertórium 1990-2007
- Magyar Kisebbség repertórium 1922-1942
- Magyar Kisebbség repertórium 1995-2004

3. A moldvai csángók bibliográfiája főoldala

Kriza János Néprajzi Társas. ...

www.kjnt.ro/neprajzibibliografia

Keresés

jakab albert zsolt

Romániai magyar néprajzi bibliográfia

bibliográfia

Romániai magyar néprajzi bibliográfia

1853	1721	1762	1768	1771	1773	1783	1788	1794	1796	1799	1801	1804	1809	1811
1812	1819	1824	1828	1833	1836	1837	1838	1840	1841	1842	1843	1844	1846	1848
1847	1851	1852	1853	1854	1856	1858	1859	1860	1861	1862	1863	1864	1866	1868
1867	1869	1870	1871	1872	1873	1874	1875	1876	1877	1878	1879	1880	1881	1882
1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1896	1896	1897
1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912
1913	1914	1915	1918	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927
1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942
1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957
1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
2003	2004	2005	2006	2007										

névszótár a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

szótár

keresés: #10200002111

1653

2007

Tematikus jelzetek

- A. ÁLTALÁNOS MŰVEK
 - A.1. Segédletek és források
 - A.1.1. Bibliográfiák
 - A.1.1.1. Összefoglaló bibliográfiák
 - A.1.1.3. Repertóriumok
 - A.1.2. Források
 - A.1.3. Néprajzi atlaszok
 - A.2. A néprajztudomány szervezeti keretei
 - A.2.1. Társaságok, intézetek
 - A.2.2. Konferenciák, rendezvények
 - A.2.3. Múzeumok, gyűjtemények, kiállítások
 - A.2.3.1. Muzeológia
 - A.2.3.2. Múzeumok
 - A.2.3.3. Gyűjtemények
 - A.2.3.4. Kiállítások
 - A.2.4. Kiadói tevékenység
 - A.2.5. Gyűjtőmunka, hagyományörzés
 - A.3. Tudománytörténet
 - A.3.1. Tudománytörténeti munkák
 - A.3.2. Kutatói életrajzok, köszöntések, interjúk, nekrológok
 - A.4. Tudományelmélet
 - A.4.1. Kultúraelmélet
 - A.4.1.1. Etnicitás, nép, nemzet, nemzetiség
 - A.4.1.2. Folklorizmus, folklorizáció, népiesség
 - A.4.1.3. Szubkulturák, városi kulturák
 - A.4.2. Kutatásmélet, módszertan
 - A.5. Általános írások
 - A.6. Tanulmánykötetek
 - B. NÉPEK, TÁJAK, TELEPÜLÉSEK
 - B.1. Nemzeti és etnikai identitás
 - B.1.1. Régiók, magyarok
 - B.1.1.1. Általános munkák
 - B.1.1.2. Székelyföld
 - B.1.1.3. Gyimes
 - B.1.1.4. Kalotaszeg
 - B.1.1.5. Szilágyság
 - B.1.1.6. Bánság és Partium
 - B.1.1.7. Bukovina

kapcsolódó

- bibliográfiák

további bibliográfia

- A Magyar és Meso-Magyar Autonóm Tartomány bibliográfiája
- A magyar politikatudomány válogatott bibliográfiája 1993-1999
- A moldvai csángók bibliográfiája
- A nemzetiségi irodalom válogatott bibliográfiája 1922-1990
- A romániai magyar sajtó 1989 után
- A romániai magyar társadalomtudományi irodalom bibliográfiája 1946-1989
- A romániai magyar társadalomtudományi irodalom bibliográfiája 1989-1999
- A romániai magyar társadalomtudományi irodalom bibliográfiája 2000-2004
- Erdélyi hírlapok és folyóiratok 1940-1999
- Ethnic Conflict and Ethnic Conflict Management
- Magyar Könyvtárellátás Romániában 1919-1940
- Románia nemzetiségi bibliográfiája
- Romániai magyar könyvkiadás 1944-1953
- Romániai magyar könyvkiadás 1960-1986
- Romániai magyar könyvkiadás 1990-1998
- Romániai magyar néprajzi bibliográfia

4. A Romániai magyar néprajzi bibliográfia főoldala

Digitális balladatár - A nag... X +

www.kjnt.ro/balladatár/ballada/ Keresés

KRIZA JÁNOS NÉPRAJZI TÁRSASÁG

BALLADATÁR kereső

Címek a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v z

Évek 1862 1863 1864 1865 1866 1867 1868 1869 1870 1871 1873 1875
1882 1903 1923 1934 1926 1937 1938 1939 1940 1942 1943 1945
1946 1947 1949 1950 1951 1952 1953 1954 1955 1956 1957 1958
1959 1960 1961 1962 1963 1964 1965 1966 1967 1968 1969 1970
1971 1972 1973 1974 1975 1976 1977 1978 1981 1984 1987 1988
1990 2013 2014 ismeretlen

Helymutatók a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v

Névmutatók a b d f g h i j k l i n o p r s t u v

III. Császári balladák = A zsvány felesége

A NAGYHEGYI TOLVAJ

Gyűjtő: Japamas János, Kallós Zoltán
Gyűjtés ideje: ismeretlen
Gyűjtés helye: Pustina
Költő: Faragó József, Japamas János
Költés ideje: 1954
Megjelentés helye: Faragó - Japamas 1954: 128-129/128. sz.
Adatközlő neve, életkora, foglalkozása:
László Anna, 19 éves, Pustina
Péneér Dora, 18 éves, Pustina
Szőcs gyuri Margit, 18 éves, Pustina

Dallam

Parlando $\text{♩} = 100$

Is - tenem, is - tenem. Á - raszd meg a vi - zet.
Is - tenem, is - tenem. Á - raszd meg a vi - zet.

Szöveg

Istenem, Istenem,
Árassd meg a vizet.
Istenem, Istenem,
Árassd meg a vizet.

Haj vijen el engem
Apám kapujára,
Haj vijen el engem
Apám kapujára.

Infóteka
Adatbázisok
Kiadó
Projektok
Támogatók
Partnerek
Rólunk
Kontakt

A balladatárról

Támogató

Nemzeti
Kulturális
Alap

Partnerek

JAKABFFY ELEMÉR
ALAPÍTVÁNY

Kriterion
Könyvkiadó

6. A Balladatár egy balladájának oldala

7. A Múzeumtár főoldala, egy véletlenszerű adatlappal

Digitális értéktár - Főoldal

www.kjnt.ro/ertektar/ Keresés

KRIZA JÁNOS NÉPRAJZI TÁRSASÁG

ERDÉLYI ÉRTÉKEK TÁRA

Értékmutató
Értéktár
Településmutató

I. AGRÁR- ÉS ÉLELMISZERGAZDASÁG
II. IPARI ÉS MŰSZAKI MEGOLDÁSOK
III. TERMÉSZETI KÖRNYEZET
IV. EGÉSZSÉG ÉS ÉLETMÓD
V. KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
VI. TURIZMUS ÉS VENDÉGLÁTÁS
VII. ÉPÍTETT KÖRNYEZET
VIII. SPORT

V. Kultúris Örökség = Erdélyi Értéktár = Maros = Havadtő

A HAVADTŐI RÉGI TEMETŐ

A javaslatot benyújtó intézmény: Pro Havadtő Egyesület - Havadtői Értéktár Bizottság

A javaslatot benyújtó személy: Kinda István

Képek

Leírás

Művelődéstörténetünk és az újabb néprajzi szakirodalom elősorában Péterfy Lászlónak a kolozsvári Kriza János Néprajzi Társaságnál 2005-ben megjelent Maroszelek régi síkővelei című kötete alapján tartja számon e páját hódító régi temetőt.

Havadtő a 19-20. században síkfőragóg központként volt ismert a Kis-Küküllő középső folyása mentén. A 19-20. században síkfőragóg központként volt ismert a Kis-Küküllő középső folyása mentén. A 19-20. században síkfőragóg központként volt ismert a Kis-Küküllő középső folyása mentén.

Infóteka
Adatbázisok
Kiadó
Projektek
Támogatók
Partnerek
Rólunk
Kontakt

Az Értéktárról

Hírek, események

Hungarikum törvény
EMÉB
Adatlapp
Szórolapok
Kiadványok
Hasznos linkek

Támogató

BETHLEN GÁBOR Alap

RMDSZ

Partnerek

HUNGÁRIKUM BIZOTTSÁG

8. Az *Értéktár* főoldala, egy véletlenszerű adatlappal

Digitális értéktár - Esemén... X +

www.kjnt.ro/ertektar/esemenye

KRIZA JÁNOS NÉPRAJZI TÁRSASÁG

ERDÉLYI ÉRTÉKEK TÁRA

Értékmutató
Értéktár
Településmutató

Érdélyi Értéktár Megyei Értéktár Települési Értéktár Tájegységi Értéktár

Infótéka
Adatbázisok
Kiadó
Projekték
Támogatók
Partnerek
Rólunk
Kontakt

Az Értéktárról

Hírek, események

Hungarikum törvény EMÉB
Adatlap
Szórolapok
Kiadványok
Hasznos linkek

Támogató

BETHLEN GÁBOR Alap

RMSZ

Partnerek

HUNGARIKUM BIZOTTSÁG

Események

Megalakult a Székelyföldi Értéktár Bizottság
2016-07-22
Az Erdélyi Magyar Értéktár Bizottság mintájára létrehozott csoportosulás a Maros, Hargita és Kovászna megyei önkormányzatok támogatásával kezdi meg munkáját.

36 új értéket fogadtak el
2016-04-27
Ülésezett az Erdélyi Magyar Értéktár Bizottság.

Megalakult a Kovászna Megyei Értéktár Bizottság
2016-04-27
A Kovászna Megyei Művelődési Központ és a megyei önkormányzat kezdeményezésére létrejött az Értéktár Bizottság, amelynek célja a Kovászna megyei kiemelkedő értékek dokumentálása és széles körű ismertetése, azok éltebese, népszerűsítése és hasznosítása érdekében.

Megalakult a Nagybányai Értéktár Bizottság
2016-01-29
A Teleki Magyar Házban megalakult a helyi értéktár bizottság.

Eredmények és kihívások a moldvai magyarság értékeinek kutatásában
2015-12-15
A Szent István Egyesület meghívására a pusztinai a Magyar Házban intézetbemutató keretében a Kriza János Néprajzi Társaság vezetősége ismertette a 25 éves Társaságot, annak a csángókutatásban elért eredményeit, illetve további célkitűzéseit, projektjeit.

ARCHÍVUM

9. Az Értéktár *Események* oldala

Digitális szövegtár - Főoldal

www.kjnt.ro/szovegtar/ eroszak

KRIZA JÁNOS NÉPRAJZI TÁRSASÁG

SZÖVEGTÁR kereső Részletes Keresés

Tárgymutatók 1 a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v z

Évek 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002
2003 2004 2005 2006 2007 2008 2010 2011 2013 2015 2016

Helymutatók a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v z

Névmutatók a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v z

Nyelvek magyar román

NÉPRAJZI EGYETEMI JEGYZETEK

Erdélyi népszokások (Néprajzi Egyetemi Jegyzetek, 1.)
Folklórszimbólumok (Néprajzi Egyetemi Jegyzetek, 2.)

KRIZA KÖNYVEK

Elszakasztottad a testemtől én lelkemet. A moldvai és a Baranya megyei csángók halottas szokásai és hiedelmei (Kriza Könyvek, 8.)

Lenyomatok. Fiatal kutatók a népi kultúráról (Kriza Könyvek, 12.)

Népi kultúra, társadalom Háromszéken (Kriza Könyvek, 17.)

Lenyomatok 2. Fiatal kutatók a népi kultúráról (Kriza Könyvek, 19.)

Lenyomatok 3. Fiatal kutatók a népi kultúráról (Kriza Könyvek, 23.)

Lenyomatok 4. Fiatal kutatók a népi kultúráról (Kriza Könyvek, 26.)

Lenyomatok 5. Fiatal kutatók a népi kultúráról (Kriza Könyvek, 27.)

Lenyomatok 6. Fiatal kutatók a népi kultúráról (Kriza Könyvek, 28.)

Emberek, életpályák, élettörténetek (Kriza Könyvek, 30.)

Csoportok és kultúrák. Tanulmányok szubkultúrákról (Kriza Könyvek, 29.)

Lenyomatok 7. Fiatal kutatók a népi kultúráról (Kriza Könyvek, 31.)

Érték és közösség. A hagyomány és az örökség szerepe a változó lokális regiszterekben (Kriza Könyvek, 39.)

KRIZA KÖNYVTÁR

Moldvai csángómagyar „síposok”. Dudakultúra a magyar nyelvterület legkeletibb részén, 1973–2010

Pipe. Egy Kis-Küküllő menti unitárius falu száz éve

Infóteka
Adatbázisok
Kiadó
Projektok
Támogatók
Partnerek
Rólunk
Kontakt

A Szövegtárról

Támogató

BETHLEN GÁBOR
Alapítvány Nonprofit Zrt.

10. A Szövegtár főoldala

Digitális szövegtár - Érték és k... X +

www.kjnt.ro/szovegtar/kotet/ertek-1 Keresés

KRIZA JÁNOS NÉPRAJZI TÁRSASÁG

SZÖVEGTÁR kereső Részletes Kérés

Tárgymutatók
Évek: 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2010 2011 2013 2015 2016

Helymutatók
Névmutatók: a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v z

Nyelvek
magyar román

Infótelek
Adatbázisok
Kiadó
Projektok
Támogatók
Partnerek
Rólunk
Kontakt

A Szövegtárról

Támogató

BETHLEN GÁBOR
Alapítvány Néprajzi Zrt.

Kriza Könyvek » Érték és közösség. A hagyomány és az örökség szerepe a változó lokális regiszterekben (Kriza Könyvek, 39.)

ÉRTEK ÉS KÖZÖSSÉG. A HÁGYOMÁNY ÉS AZ ÖRÖKSÉG SZEREPE A VÁLTOZÓ LOKÁLIS REGISZTEREBEN (KRIZA KÖNYVEK, 39.)

Szerzők: Kovács Zsolt; Kürti László; Makrai Júlia Anna; Markó Bálint; Molnár-Kovács Zsolt; Szabó Á. Tünde; Szalma Anna-Mária; Földi-Kovács Ágnes; Foszony Ferenc; Ball János; Kinda István; Nagy Zsolt; Vajda András; Siman András; Szabó Lilla; Sándor Cecília; Tatár Erzsébet-Tímea; Furu Árpád; Jakab Albert Zsolt.

Szerkesztők: Vajda András; Jakab Albert Zsolt.

Kiadó: Kriza János Néprajzi Társaság.

Kiadás helye: Kolozsvár.

Kiadás éve: 2016

Nyelve: magyar

Sorozat: Kriza Könyvek

Műfaj: tanulmánykötet.

Tárgymutatók: kultúra; örökség; természet; hungarikum; néprajzkutatás; ballada; tudománytörténet; falottakultúra; költészet; gyümölcskészítés; hagyomány; bonkásbűb; források; szőlőművelés; ogánység; interethikus kapcsolatok; hiedelem; népművészet; népi vallásosság; nemzetiség; sajtó; építészet; előszó; tuzmus.

ISBN szám: 978-973-8439-84-9.

Helymutató: Soligyság; Erdély; Magyarország; Moldva; Áltm; Havadtól; Partium; Orbansek; Csikszenttamon; Kolozsvár; Kék-Kékülő menté.

Kötet:
Érték és közösség. A hagyomány és az örökség szerepe a változó lokális regiszterekben (Kriza Könyvek, 39.)

Tartalom:
Szerzők: Kovács Zsolt; Kürti László; Makrai Júlia Anna; Markó Bálint; Molnár-Kovács Zsolt; Szabó Á. Tünde; Szalma Anna-Mária; **Cím:** Kultúra, természet, örökség: a kultúris és a természeti örökség kapcsolatának multiközéplínára vizsgálata Délnyugat-Soligyságban 101-129 old.
Szerző: Földi-Kovács Ágnes; **Cím:** Hungarikum és érdékesítés a néprajzi felfogásban 11-19 old.
Szerző: Foszony Ferenc; **Cím:** Az erdélyi és a moldvai népbaltak társ 131-148 old.
Szerző: Ball János; **Cím:** A helyi értékek és a néprajzi új szerepvállalása? Avagy, egy közömet kutatás megkutatásának Áltm-ban 149-167 old.
Szerző: Kinda István; **Cím:** Kőfaragók, sínekvek, jelképek Havadtól a 19. században 169-206 old.
Szerző: Nagy Zsolt; **Cím:** Gyümölcsészeti értékek Besz-Erdély és Partium helyi fejlesztési stratégiában 207-228 old.
Szerző: Vajda András; **Cím:** Hagyomány, örökség, érték. A hagyomány használatának változó kontextusai 21-58 old.

11. A Szövegtár egyik kötetének leírása

Digitális szövegtár - Tárgymut... X +

www.kjnt.ro/szovegtar/targy/elettor Keresés

KRIZA JÁNOS NÉPRAJZI TÁRSASÁG

SZÖVEGTÁR kereső Részletes Keresés

Tárgymutatók 1 a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v z

Évek 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002
2003 2004 2005 2006 2007 2008 2010 2011 2013 2015 2016

Helymutatók a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v z

Névmutatók a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v z

Nyelvek magyar román

Infóteka
Adatbázisok
Kiadó
Projektok
Támogatók
Partnerek
Rólunk
Kontakt

A Szövegtárról

Támogató

BETHLEN GÁBOR
Alapítvány

Kiválasztott mutató: életrajzok, találatok száma: 33

Aranykapu. Tanulmányok Pozsony Ferenc tiszteletére. tanulmány: Akiéket a közös ügy összeköt... Kolozsvári beszélgetés Pozsony Ferencel szerző: Bereczki Ibolya; témák: életrajzok, interjú; néprajzkutatás; tudománytörténet; hely: Kolozsvár;

Beavatás. Tanulmányok a zabolai Fiatal Néprajzkutatók Szemináriumainak anyagából (2008-2011). tanulmány: Kolló Teréz: Életrajzom a Szinpadon. Egy gyergyócsomafalvi asszony népi önéletrajza szerző: Szűcs Levente; téma: életrajzok; hely: Gyergyócsomafalva;

Csoportok és kultúrák. Tanulmányok szubkulturákról (Krizs Könyvek. 29.). tanulmány: Az élték szubkulturája szerző: Keszeg Anna; témák: életrajz; életrajzok; szubkultúra; hely: Magyarország;

Emberek, életpályák, életrajzok (Krizs Könyvek. 30.). kiadás: 2007 Kolozsvár; Jakab Albert Zsolt; Keszeg Anna; Keszeg Vilmos; szerzők: Vultur, Smaranda; Hedeşan, Otilia; Jouhaud, Christian; Jakab Albert Zsolt; Keszeg Vilmos; Keszeg Anna; Tóth Zsombor;

Emberek, életpályák, életrajzok (Krizs Könyvek. 30.). tanulmány: A szóbeli életrajzok tételei: a Bárángba deportáltak esete szerző: Vultur, Smaranda; témák: deportálás; életrajzok, emlékezet; oral history; hely: Báráng;

Emberek, életpályák, életrajzok (Krizs Könyvek. 30.). tanulmány: Az életrajzok és a hivatás újraalkotása szerző: Hedeşan, Otilia; témák: életrajzok; néprajzkutatás; tudománytörténet; hely: Románia;

Emberek, életpályák, életrajzok (Krizs Könyvek. 30.). tanulmány: Az önéletrajz mint közvetlen történelem. Marie Dubois, XIV. Lajos lakájának önéletrajza szerző: Jouhaud, Christian; témák: életrajzok; írásbeliség; történelem; hely: Franciaország;

Emberek, életpályák, életrajzok (Krizs Könyvek. 30.). tanulmány: Életpályák, életrajzok. Válogatott bibliográfia szerzők: Jakab Albert Zsolt; Keszeg Vilmos; témák: bibliográfia; életrajzok; néprajzkutatás; tudománytörténet; helyek: Erdély; Moldva; Partium;

Emberek, életpályák, életrajzok (Krizs Könyvek. 30.). tanulmány: Életrajzok populáris regiszterekben szerző: Keszeg Vilmos; témák:

12. A Szövegtár tételei egy választott címkére ('életrajzok') kattintva

Digitális szövegtár - Pozsony F... X +

www.kjnt.ro/szovegtar/szerzo/f Keresés

KRIZA JÁNOS NÉPRAJZI TÁRSASÁG

SZÖVEGTÁR kereső Részletes keresés

Tárgymutatók
Évek: 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2010 2011 2013 2015 2016

Helymutatók
Névmutatók: a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v z

Nyelvek
magyar román

Infóteka
Adatbázisok
Kiadó
Projekttek
Támogatók
Partnerek
Rólunk
Kontakt

A Szövegtárról

Támogató
BETHLEN GÁBOR
Alkalmazott Néprajzi Int.

POZSONY FERENC

Étrajza
(Zabola, 1955) Magyar nyelvű és irodalom-orosz nyelvű és irodalom szakot végzett a kolozsvári BITE Bölcsészkarán. Elmi és középiskolai tanár 1981-1990 között. Képzésközmény, 1990-tól a BITE Magyar Néprajz és Antropológia Intézetének tanára, ahol 1997-ben doktorált, majd 2002-től egyetemi professzor, 2005-től pedig doktorátus vezető. 1990-től a Kriza János Néprajzi Társaság alapító elnöke. A zabolai Csángó Néprajzi Múzeum alapítója. Kutatási területei: népi társadalom, szokások, interetnikus kapcsolatok Erdélyben és Moldvában.

Pozsony Ferenc kutatói oldala (Adatbank)

Publikációk
Pozsony Ferenc közleményei (MTMT)

Szövegtári találatok: 30

Szerző: 21
A moldvai csángók bibliográfiája. kiadás: 2006 tanulmány: Előszó Beavatás. Tanulmányok a zabolai Ifjait Néprajzkutatók Szemináriumainak anyagából (2008-2011). kiadás: 2011 tanulmány: Társadalmi változások Orbaiszék településén (1950-2010) Érték és közösség. A hagyomány és az örökség szerepe a változó lokális regiszterekben (Kriza Könyvek, 39.). kiadás: 2016 tanulmány: Az erdélyi és a moldvai népbaldák tára Kallós Zoltán 80 éves. A Kriza János Néprajzi Társaság Értesítője. XIV. évf. 1-2. sz.. kiadás: 2006 tanulmány: Kallós Zoltán 80 éves Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 1.. kiadás: 1992 tanulmány: Egy gyimesvölgyi köszöntővers szövegelemzése Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 12. Anyakönyves vizsgálatok erdélyi településeken. kiadás: 2004 tanulmány: Előszó Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 14. Tanulmányok Szentimrei Judit 85. születésnapjára. kiadás: 2006 tanulmány: Szentimrei Judit Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Lokálisok, határok, találkozások. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről. kiadás: 2007 tanulmány: Az erdélyi cigányság kutatása. Válogatott bibliográfia Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Lokálisok, határok, találkozások. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről. kiadás: 2007 tanulmány: Előszó Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Lokálisok, határok, találkozások. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről. kiadás: 2007

13. A Szövegtár egy készülő kutatói/szerzői adatlapja

Az archívumok mára mindenütt jelen vannak. Egyszerre számítanak a kutatás helyszínének és termékének. Nemcsak a tudományos életben, valamint a múlthoz, az örökségtörténelemhez való hozzáférésben játszanak egyre nagyobb szerepet, hanem mindennapi életünknek is részévé válnak.

A kötet tanulmányainak egyik része a paraszti és személyes irattárak és hagyatékok, a dokumentumokat őrző felhasználók, az iratok adatbázisokba szerkesztésének és az archívumok létrehozásának és fenntartásának, valamint ezek használatának és funkcióinak kérdéskörét járja körül. A tanulmányok másik része az archívumok természetének kérdéséhez általános, elméleti szinten közelít, néhány szerző pedig az online archívumok szerepével és jelentésteremtő funkciójával, illetve az adatok értelmezett formában történő megjelenítésének/ megjeleníthetőségének kérdésével foglalkozik.

ISBN 978-973-8439-89-4

9 789738 439894